

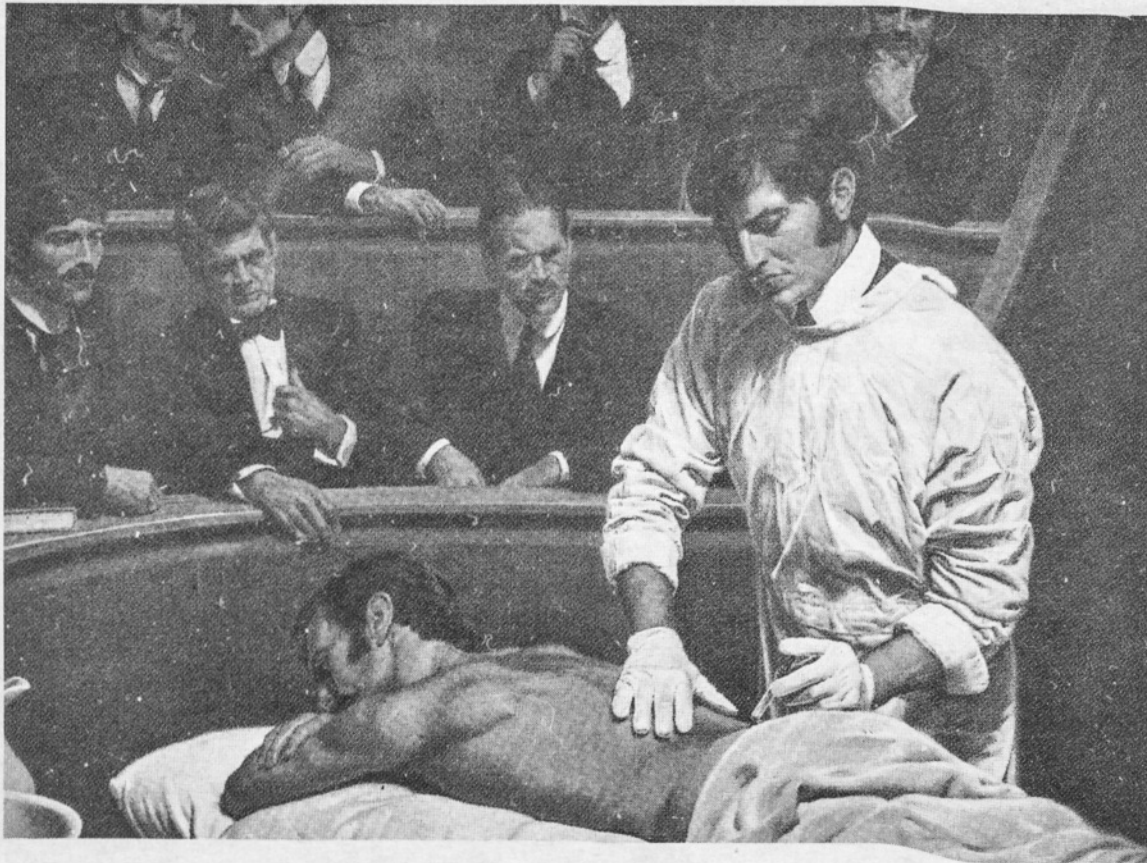
MEDICINA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

Nr. 2 (77) 1991

78

(78)

MEDICINA ALGS Žurnalas

Journal of American Lithuanian Medical Association
Nr. 2 (78) 1991

Redaktorius

Vaclovas Šaulys, M.D.

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M.D.

Milda Budrys, M.D.

F.V. Kaunas, M.D.

Kazimieras Rimkus, M.D.

Korespondentai:

Dr. J. Kriaučiūnas — Putnam, Con.

Dr. A. Pavilaniš — Montreal, Kanada

Dr. G. Skrinkas — Toronto, Kanada

Redakcinės kolegijos nariai, tvarko atskirus žurnalo skyrius

Techninis redagavimas:

Teresė Bogutienė

Kalba ir korektūra rūpinasi:

Irena Skuodienė

Spaudos darbai atlikti:

M. Morkūno spaustuvė, Čikagoje

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos siunčiamos redakcijos adresu. Rankraščiai teišomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra. Žurnalas išeina du kartus per metus. Prenumerata U.S. \$10.00 metams. Atsiskaitoma per draugijas, arba tiesiog MEDICINOS adresu. Adresų pakeitimus prašome iš anksto pranešti administracijai.

MEDICINA

Redakcija: c/o V. Šaulys

2639 W. 86 St.

Chicago, IL 60652

Tel.: (312) 776-7337

Administracija:

Sofija Blažys

3038 W. 59th St.

Chicago, IL 60629

(312) 776-6667 (darbo)

ir Irena Makštutis

6849 Highland

Palos Heights, IL 60463

(708) 448-8374

TURINYS

<i>Redakcijos žodis</i>	1
<i>AIDS liga ir pažanga jos gydyme, V. Šaulys, MD</i>	3
<i>Susitikimas su Lietuvos endokrinologais</i>	
<i>"pučo" Maskvoje metu, R. Ošlapas, PhD</i>	8
<i>Kauno ligoninėse, B. Kožicienė</i>	10
<i>Lietuvos Akademinė Medicina, K. Ambrozaitis, MD</i> ..	11
<i>Privačios medicinos praktikos sunkumai Lietuvoje,</i>	
<i>L. Sidrys, MD</i>	13
<i>Lietuvių Medicinos Muziejus, M. Budrienė, MD</i>	15
<i>Prisimenant dr. Zenoną Danilevičių,</i>	
<i>J. Kriaučiūnas, MD</i>	16
<i>Prof. dr. J. Meškauskas — sukaktuvinininkas, V.Š.</i>	17
<i>ALGS veikla</i>	18
<i>Ohio LGD veikla</i>	26
<i>New York'o LGD veikla</i>	27
<i>Poilsiauja gydytojai Putname, J. Kriaučiūnas, MD</i> ...	27
<i>Kvebeko LGD veikla</i>	28
<i>GAJA, V.Š.</i>	29
<i>Fraternitas Lituanica, V. Tauras, MD</i>	30
<i>Mūsų mirusieji, paruošė K. Rimkus, MD</i>	31
<i>Mokslo pakopomis, paruošė K. Rimkus, MD</i>	34

Dauguma nuotraukų daryta Jono Tamulaičio

Sekančiam numeriui medžiagą siųsti iki balandžio 15 d.

Redakcijos žodis

Metų pabaigai artėjant, visos įmonės daro savo darbų apyskaitas ir planuoja veiklą ateinantiems metams. Taip ir ALGS valdyba. Šįmet ji tai atliko anksčiau — per XVIII ALGS suvažiavimą, įvykusį 1991 m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 1 d. Lemonte, IL. Čia buvo pateikta dvejų veiklos metų apyskaita, nes tokia yra sąjungos valdybos kadencija.

Kas buvo nuveikta, valdybos pirmininkas dr. Arvydas Vanagūnas išdėstė suvažiavimo atidarymo kalboje. Dvejų metų bėgyje valdyba posėdžiavo 9 kartus. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas atgimstančiai tėvynei Lietuvai. Lietuva buvo okupanto spaudžiama ekonomine blokada. Kraštas buvo varginamas įvairių nepriteklių, ypač reikėjo vaistų ir ligoninės reikmenų. Sausio 13 žudynės padėtį dar labiau pasunkino. Gydytojai pavieniui ir organizuotai įsijungė, telkdami pagalbą aukodami laiką, remdami vaistais ir lėšomis.

Planavome iš Lietuvos atvykusius gydytojus supažindinti su Amerikos medicina. Pradėjome su “stebėtojais” (*observership*), jaunais medikais, bet supratome, kad daugiau naudos būtų, jeigu padėtumėm turintėm daugiau patyrimo medicinoje, kurie jau tikrai žino, ko jiems reikia išmokti ar ką pamatyti. Aktyviai dalyvavome studentų apsikeitimo tarp Lietuvos Sveikatos ministerijos ir Iliojaus universiteto *Public Health* fakulteto programos sudaryme ir sutarties pasirašyme. Šita sutartis jau veikia. Ištiesiam pagalbos ranką atvykusiems medicinos studentams iš Vilniaus į Medisoną, WI. Norėtume panašią programą išvystyti platesniu mastu ir kitose JAV vietovėse, bet susiduriame su lėšų trūkumu. Laiškais kreipėmės į kolegas gydytojus, prašydami aukų. Radę dalinį pritarimą, atlikome, ką galėjome. Suvažiavimas mus įpareigojo tuos darbus tęsti. Efektyviai veiklai reikia nuolatinių lėšų. Suvažiavimas pritarė padidinti nario mokesčių. Išsiuntėm laiškus. Jei taip būtų galima užsitikrinti sąmatą, galėtume vykdyti platesnės apimties darbus.

Suvažiavimo metu ryškiai matėsi, kad mūsų buvusi organizacinė sistema silpnėja, mažėja aktyvių narių skaičius. Valdyba sveikina naujai susiorganizavusią Kvebeko (Kanadoje) Lietuvių Gydytojų draugiją Montrealyje.

Valdyba aktyviai remia kasmetinių LAMA žiemos seminarų organizavimą. Seminarai ypatingai populiarūs tarp jaunųjų medikų.

Lietuvai išsikovojuj nepriklausomybę ir sovietinei sistemai žlugus, mums išėivijos gydytojams lyg ir nebetinka vadintis laisvojo “Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga”. Diskutavome dėl tinkamo pasivadinimo. Nutarėme pavadinimą pakeisti į **Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungą — ALGS** arba **Lithuanian American Medical Association — LAMA**. Ta sąvoka pilnai neapima kitur, už Amerikos kontinento, gyvenančių lietuvių gydytojų, tačiau mūsų veiklos tikslas pasilieka toks pat — dirbti nepriklausomos Tėvynės gerovei ir išlaikyti bei stiprinti tarpusavio ryšius. Tą lengviau pasieksime efektyviau panaudodami “Medicinos”, Amerikos Lietuvių Gydytojų žurnalo puslapius.

Redakcija

Geras paveikslas daugiau pasako, nei 1000 žodžių.

Priekinis viršelis. 100 metų nuo pirmosios lumbalinės punkcijos ir lumbalinės anestezijos.

Berlyno chirurgas dr. August Karl Bier (1861-1949) sulėidžia 3 cc 0.5% kokaino skiedinio į lumbalinį duros kanalą lignonio kojos amputacijai nuskausminti.

Paveikslas iš serijos „Giant Steps in the History of Anesthesia“.

Užpakalinis viršelis. *Riebalų ląstelės, tarp ir už jų makrofagai, monocitai ir Mast cells. Maži riebalų telkiniai randami ankstyvam sąnarių kremzlės (cartilage) degeneratyvinio pakitimo procese.*

Gruodis, 1992 m.

Mieli kolegos,

Po penkiasdešimties nevilties ir skausmo metų įvyko neapsakomas ir neaprašomas stebuklas — Lietuva vėl tapo laisva ir nepriklausoma! Kraujo ir gyvybės auka mūsų tautiečiai iškovoję pavergtai tėvynei garbingą vietą kitų Europos tautų tarpe.

Penkiasdešimties metų žiauri sovietų komunistinė okupacija mūsų tėvynės kūne paliko gilius fizinius ir dvasinius randus, kuriuos reikia nelaukiant gydyti.

Mūsų išeivija, ypač Amerikoje, stengiasi padėti mylimam tėvų kraštui. ALGS valdyba jau nebe pirmą kartą kreipiasi į kolegas gydytojus, prašydama lėšų paremti 50 metų nutolusius nuo Amerikos medicinos liginines ir, bendrai, sveikatos apsaugą.

Lankantis Lietuvos sveikatos ministru dr. J. Olekai, diskutavome apie efektingą pagalbą Lietuvos medicinai. Buvo prieita išvados, kad būtų sudaromos lietuvių ir/ar amerikiečių gydytojų — akademikų, specialistų grupės (ar pavieniai) ir vyktų į Lietuvą supažindinti gydytojus ir medicinos personalą su vėliausiomis Amerikos medicinos žiniomis. Manome, kad šis būdas būtų labiau efektingas, negu pavienių gydytojų atvykimas į Ameriką (aišku, išimčių visuomet būtų). Turime pavyzdį. Nesenai, aplankęs Lietuvos liginines ir gydytojus, grįžo Iliojaus universiteto vaikų ligų prof. dr. D. Vidyasagar, žinomas prieš laiką gimusių kūdikių specialistas (*Neonatologist*). Ši specialybė Lietuvoje nėra išvystyta. Kaip žinoma, Lietuvoje didelis kūdikių iki vieno metų amžiaus, ypač ypač prieš laiką gimusių, mirtingumas, > 15/1000. Dr. Vidyasagar sudarė planą, pagal kurį būtų galima Vilniaus universiteto klinikose įsteigti neonatologijos skyrių pagal Iliojaus universiteto pavyzdį. Tai būtų ilgalaikio projekto planas. Jis panašius skyrius, net liginines yra suorganizavęs kituose kraštuose, kaip Kinijoje ir Indijoje. Turime ir daugiau pavyzdžių.

Būtų ir kitokių projektų, susijusių su atgimstančios Lietuvos medicina, trūksta lėšų planų realizavimui. Šį rudenį ALGS suvažiavime buvo diskutuojamas tas klausimas. Pasiūlyta ir nutarta, kad kiekvienas aktyvus sąjungos narys mokės bent po 100 dolerių kasmetinio nario mokesčio. Tuo būdu susidarytų bent minimumas lėšų užsimotai veiklai.

Sėkmingų 1992 metų!
ALG sąjungos valdyba

- Pinigus siųsti, rašant čekius:

Lithuanian Research & Studies Center, Inc.
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636, USA

- Ant čekių Memo būtinai pažymėkit — **Medical studies.**

Prasmingų Kalėdų Švenčių ir Sėkmingų 1992 metų !

AIDS LIGA IR PAŽANGA JOS GYDYME

Paruošė Vaclovas Šaulys, M.D.

Beveik kasdien apie AIDS skaitome spaudoje, matome televizijos laidoose ir girdime radijo žiniuose, pilna straipsnių medicinos žurnaluose. Beveik kiekvienas žmogus daugiau ar mažiau žino apie AIDS ligą. Žinios apie tą ligą beveik kiekvienam sukelia šurpą, baimę ir emocijas, ypač, kai sužinome AIDS liga sergantį ar mirusį mums žinomą ir palyginti jauną asmenį. Prieš dešimtmetį liga buvo beveik nežinoma, negirdėta, o dabar jau kai kuriuose kraštuose (centrinėje Afrikoje) pasiekusi epideminio išplitimo. Liga labai paplitusi ir kai kuriuose JAV miestuose (*San Francisco, New York*).

Ligos sukėlėjas yra *Human Immunodeficiency virus* — HIV. Lietuvoje vadinamas — žmogaus imunodeficitu virusu — ŽIV. Juo apsikrėtęs žmogus, jei negydomas, palyginti per trumpą laiką, 2-3 metų bėgyje susergera mirtiną AIDS ligą.

Prieš dešimtmetį atrodė, kad AIDS epidemija paplitusi tik tarp homoseksualų ir į venas narkotikus naudojančių asmenų. Tačiau pagal Pasaulio Sveikatos organizacijos (*WHO*) statistiką (dr. *J. Chin*), AIDS smarkiai plinta tarp heteroseksualų, ypač ekonomiškai besivystančiuose kraštuose. Šio dešimtmečio pabaigoje pasaulyje busių daugiau nei 10 milijonų sergančių AIDS. Tuo tarpu jau dabar vidurio Afrikos valstybėse HIV virusu užsikrėtusių yra daugiau nei 6 milijonai. 1995 m. jų padaugės iki 10 milijonų. *WHO* apskaičiavimais, Azijoje 1995 m. HIV virusu užsikrėtusių busių apie 2,5 milijonai, o Pietų Amerikoje už 4 metų bus 2 milijonai užsikrėtusių nuo dabartinio 1 milijono. Pagal tą statistiką, besivystančiose valstybėse sekančiame dešimtmetyje nuo AIDS ligos mirs daug žmonių, savo produktyviausiam amžiaus laikotarpyje; daugelyje tų kraštų bus vienas iš pagrindinių kūdikių ir vaikų mirtingumo priežasčių. Afrika būsianti paliesta smarkiausiai — apie 2010 metus dėl AIDS epidemijos gyvenimo vidurkis ten sutrumpės 12 metų.

Anot dr. *Chin*, JAV ir kitose industrinėse valstybėse užsikrėtusių HIV virusu dabar yra apie 1,5 mil.; iki 1995 m. bus apie 2 milijonai. AIDS liga sergantieji bus didelė sveikatos apsaugos našta. 1991 metais AIDS ligos gydymui JAV užplanuota išleisti apie 5,8 bilijonus, o 1994 m. apie 10,4 bil. dolerių per metus.

Nuo 1992 m. sausio 1 dienos ligoniai, kurių CD4 T-ląstelių skaičius bus mažesnis kaip 200 — bus laikomi turį AIDS — paskelbė Ligų kontrolės centras (*CDC*).

Gdytojai, kurie dažniau gydo moteris su HIV infekcija, mano, kad toks AIDS aptarimas ne visuomet tikslus. Anot jų patyrimo, moterys yra tiriamos, diagnozuojamos ir gydomos vėliau negu vyrai, užtat jos miršta greičiau. Moterų chroniškas, atkaklus *vaginal candidiasis* yra versija burnos gleivinės "*thrush*" — dažnas AIDS ligos pasireiškimas. Dubens organų uždegiminis procesas (*PID*), gimdos kaklelio displazija, nenormalios menstruacijos ir *herpes genitalis* — dažnos moterų ligos. Jie dažnai randa, kad lignonės, kurių CD4 net žemiau 50, nors ir nesijaučia labai gerai, bet dirba ir pagelbsti namų darbuose.

1989 ir 1990 m. JAV beveik 40% AIDS atvejų buvo užkrėtimai per heteroseksualinį santykiavimą; susirgo daugiau moterų negu vyrų.

Šiomet JAV iš užsikrėtusių motinų gims apie 8000 kūdikių su posityvia HIV reakcija. 1995 m. tokių gimusių 20000, nebent bus įmanoma motinų užsikrėtimą kontroliuoti. HIV virusu užkrėstos motinos gimdo 13%–40% HIV apkrėstų naujagimių. Susidaro labai tragiška situacija. HIV virusu apkrėsti kūdikiai vidutiniškai išgyvena 38 mėnesius, nes dažniausiai jų motinos yra persunkios lignonės, kad galėtų jais rūpintis.

Epidemiologija ir medicinos personalas

Šiais metais Floridoje laboratoriniais tyrimais buvo nustatyta, kad vienas odontologas,

būdamas *HIV* pozityvus, gal net jau sirgdamas AIDS liga, užkrėtė keletą savo pacientų. Viena iš jų jauna pacientė susirgo ir greitai mirė nuo AIDS ligos. Jos ligos aprašymas amerikiečių spaudoje sujaukino daug žmonių ir politikierių. To pasekoje buvo pasiūlytas įstatymo projektas, kad medicinos personalas turėtų būti tikrinamas laboratoriniais tyrimais ar jis neužkrėstas *HIV* virusu, ir, jei gydydamas ligonį, *HIV* virusu užkrėstą pacientą, būtų baudžiamas kalėjimu ir pinigine bauda.

Spaudoje tuo klausimu tebeina diskusijos. Patikrinus statistinius duomenis, pasirodė, kad iki šiol gydymo metu apkrėstų AIDS liga pacientų, yra žinoma 40. Politikieriai mano, kad reikėtų laboratoriniai iširti visus sveikatos darbuotojus, ar jie neturi *HIV* virusų. Problema neišsprendžiama taip lengvai: tikrinimo rezultatai nevisuomet būtų tikslūs; asmenys, turį rizikos faktorių, vengtų tikrintis; kurių tyrimo duomenys pozityvūs — būtų „diskriminuojami.“ Žinant, kad nuo AIDS ligos epidemijos pradžios atlikta milijonai chirurginių operacijų, užkrėstų pacientų yra labai mažas skaičius. Tuo tarpu daug didesnis pavojus medicinos personalui būti paciento užkrėstam. Nuo 1980 m. yra užregistruota daugiau nei 6000 susirgimų (žr. lentelę).

Medicinos personalas užsikrėtęs nuo ligonio *HIV* virusu nuo 1980 m.

(Duomenys paimti iš *CDC* statistikos 1991 m. kovo 31d.)

Gail. seserys	1358
pagalbinis personalas	1101
Med. Technikai	941
Gydytojai	703
Paramedikai (greit. pagalba)	116
Terapistai	319
Odontologai ir higienistai	171
Chirurgai	47
Kiti ligoninių darbininkai	1680
Iš viso	6436

Patartina, kad med. personalas tikrintųsi savanoriškai. Tos diskusijos, ypač medikų spaudoje, išryškino būtinumą, gydant *HIV* virusais apkrėstus ligonius, naudoti specialias apsisaugojimo priemones: pirštines, kaukes, neperšlampamą aprangą, sterilizuotus ar vienkartinis operacinius instrumentus ligoninėse ir gydymo kabinetuose. (*CDC Data as of March 1991*)

Užsikrėtimas *HIV* virusu ir patofiziologija

Užkrėstų ligonių *HIV* virusais randami kraujuje, seilėse ir kituose kūno skysčiuose. Pastebėta, kad seilės turi tą infekciją silpninančių komponentų, užtat užkrėtimas seilėmis yra labai retas.

Infekcijos perdavimas kraujo transfūzija yra galimas, bet po 1984–1985 m. gana retai atsitinka, nes donorų kraujas tikrinamas, ieškoma *HIV* virusų antikūnių. Bet mes žinome, kad antikūnių išsivystymas gali užtrukti iki 6 mėnų. Jeigu donoras apsikrėtė *HIV* virusu tuo laikotarpiu, kraujo tikrinimo rezultatai gali antikūnių neparodyti. Statistiškai nustatyta, kad vienam milijone kraujo butelių, paruoštų transfūzijai, 26 gali turėti *HIV* virusų.

I.V. narkotikus naudojantys užsikrečia per *HIV* virusais užkrėstas adatas: galimybė vienas užkrėtimas iš 200 injekcijų. Tokia galimybė ir laboratorijos, operacinės ir ligoninės personalui.

Užsikrėti galima per atviras *HIV* sergančių odos ar gleivinių žaizdas, tačiau tokia galimybė irgi yra reta, palyginus su nešvarių adatų naudojimu.

25 iki 50% naujagimių yra užkrėsti *HIV* virusui pozityvių motinų. Kūdikį gali užkrėsti maitinanti jį krūtimi, *HIV* užkrėsta motina.

11 užkrėtimų užregistruoti 700 namuose, kur buvo *HIV* sergančių — šeimose, prieglaudose, mokyklose ir pan. 9, kartu valgant ar geriant iš tų pačių indų, naudojant bendras virtuves, vonias, tualetus ir pan.

Tarp heteroseksualų juodos rasės ir ispanų (portarikičių) AIDS susirgimų esą 11 kartų dažniau, negu baltos rasės moterų. Pažymėtina, kad daugelis sergančių naudoja narkotikus ir yra jauno amžiaus lytiniai „aktyvios“.

Simptomai ir diagnozė

Daugiau 20% AIDS ligonių yra 20-30 m. amžiaus. Jaunų žmonių liga neprogresuoja taip greit, kaip vyresnio amžiaus — ilgesnis inkubacinis laikotarpis. Vaikams ir paaugliams užtrunka net iki 10 metų, kol pasirodo ligos simptomai (*Ped. Infect.Disease J., April, '91*). Vienas pirmųjų simptomų — svorio kritimas, limfadenopatija kiek vėliau pastebima. Dažnos bakterinės infekcijos, kaip *otitis media*, os-

teomyelitas, meningitas, šlapimo takų infekcijos, celulitai ir pūliniai (abscesai), gripai, streptokokiniai plaučių uždegimai ir salmonella infekcijos. Išsivysto encefalopatijos, kardiomiopatijos, hepatitai ir inkstų ligos. Priežastis — susilpninta imuninė sistema — CD4 (T4)-ląstelių limfopenija.

Iki 90% AIDS ligoniuose išsivysto CNS disfunkcijų. Progresuojanti encefalopatija su demencijos ženklais: prasideda atpažinimo ir atminties susilpnėjimas (10%), vėliau atsiranda motoriniai sutrikimai (18%). Encefalito simptomai išsivysto net 40% ligonių; pusė jų gauna greitai progresuojančią formą — ligoniai miršta 6-8 mėnesių laikotarpyje. Kiti išgyvena iki 24 mėnesių. Anotomiški pakitimai buvo studijuojami iš autopsijos duomenų. (*Lancet*, May 11, 1991). Virusas randamas smegenų neuroblastų ir neuroglijų ląstelėse. Biochemiškai pakinta neuronų ląstelės.

Akių pakitimai. 20% vaikų, bet iki 73% suaugusių AIDS ligonių gauna CMV (*Cytomegalovirus*) retinitą — „cottonwool“ dėmės. Kai kada užtikamas toxoplazmozo retinohoroiditas ar tinklainės kraujotakų perivaskulitas.

Ant burnos, gerklės ir stemplės gleivinės atsiranda *candidiasis* maždaug 75% HIV virusu apkrėstų ligonių. Diagnozė patvirtinama endoskopija ir biopsija. Kartais pasirodo atkaklus gydymui herpetinis išbėrimas.

Viena iš dažniausių pirma pasirodantis HIV ženklas yra *Pneumocystis carinii pneumonia* (PCP), diagnozuojama trachėjos aspiracija, bronchoalveolariniu skalavimu ar atvira plaučių biopsija. Kita galimybė — limfocitinė intersticinė pneumonitis (LIP) — kur kas dažniau pasitaikanti vaikams. Išsivysto staigus visišką kvėpavimo nepakankamumą — mirtingumas siekia 84%.

Kardiologiniai sutrikimai. *Sinus tachycardia* — 77%. *Conduction* defektai — 63%. Perikarde atsiranda skysčio, nenormali širdies funkcija — iki 93%.

Virškinamasis traktas: lėtinio kepenų uždegimo ženklai — pakilusi transaminazė, hepatomegalija, CMV, *Kaposi sarcoma*, *cirrhosis*, *non-Hodgkins lymphoma*. Nuolatinis viduriavimas, sutrikusi absorbcija — svorio kritimas.

Inkstai: retai išsivysto į nefrotinį sindro-

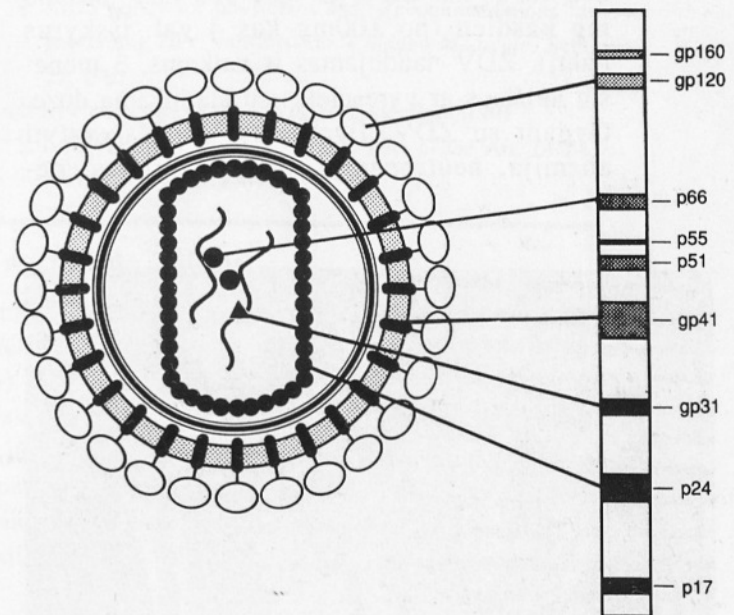
mą, bet nuolatinė *proteinuria*. *Renal tubular acidosis* (RTA)

Dermatologiniai reiškiniai pasirodo, kai T4 < 100 — dažniausiai atsiranda infekcijos *Staph. cellulitas*, folikulitas, *impetigo*, *herpes zoster*, *condyloma acuminata*, *Kaposi sarkoma*, *atopic dermatitas*, *urticaria*, *alopecia* ir pan.

Hematologiniai reiškiniai — anemija — svarbu palaikyti Hb > 8 (kad ir transfuzijomis). Leukopenija. Trombocitopenija. *Non Hodgkin's* limfoma gauna maždaug 20% AIDS pacientų.

Laboratorinė diagnozė — antikūnių reakcijos

■ ELISA — enzyme-linked Immunosorbent Assay (skaidrus — neg., mėlynas — pozityvi reakcija) ir Western blot (WB)

AIDS (WB) Diagrama

Braižinys padeda suprasti Western Blot laboratorijos reakciją. Naudojant WB technologiją, virusų antigenai atskiriami elektroforezės būdu į *core p17* ar *core* baltymų (p55, p24 ir p17) apvalkalo baltymų (gp160, gp120 ir gp41) ir *polymerase proteins* (p66, p51 ir p31). Atskirti proteinais laikomi želatinoje, nusausinami nitrocelulozės popierium, kuris sukarpus į

juosteles, įmerkiamos į tikrinamą serumą. Juostelės išplaunamos ir inkubuojamos su pažymėtais antikūniais. Proteinais reaguoja ir sudaro ivairių spalvų ruožus

■ *HIV* specialus IgA ir IgM — modified Elisa ar Immunoblot.

■ Virusams surasti procedūros: virusų kultūros (virusai trapūs, sunkiai auga), *ELISA* "Sandwich" Assay ir polimerazės grandinės reakcija (paryškina reakciją, esat mažai antikūnių).

Terapija

Zidovudine (ZDV) yra *thymidine* analogas, trukdo *reverse transcriptase* enzimo veikimą. Gydant su ZDV sulėtinamas imuninės sistemos sunaikinimas ir tuo pačiu prailgina ligonio gyvenimą. Sumažėja p24 antigeno kiekis, padaugėja CD4 ląstelių. Gydymą patariama pradėti ZDV, kai CD4 yra apie 500 mm³ su 500 mg kasdien (po 100mg kas 4 val. išskyrus naktį). ZDV naudojamas ir vaikams, 3 mėnesių amžiaus ar vyresniems su atitinkama doze. Gydant su ZDV, ligoniams gali išsivystyti anemija, neutropenija, odos išbėrimas, pe-

riferinė neuropatija, galvos skausmai, mialgijos, nemiga, piktinimas (*nausea*). Išsivysčius granulocitosei ar anemijai, vaistas nutraukiamas. Netoleruojantiems ZDV galima gydyti su *dideoxyinosine* (*ddl*) ar *dideoxycytidine* (*ddC*).

Ankstyvas gydymas zidovudinu padeda išvengti *Pneumocystis carinii* plaučių (PCP) uždegimo arba sulėtina tos ligos išsivystymą, ypač kada pastebima, kad CD4 celių skaičius *HIV* virusu užsikrėtusiuose pradeda eiti žemyn, pav. nuo 800 iki 350. PCP gydymui ir profilaktikai efektyviai naudojamas ir aerozolio formoje *pentamidine* bei *cotrimoxazole* ir *trimethoprim* (*sulfamethoxazole*) tabletės. *Pneumocystis carinii* protozoinis ar grybelinis, visur esantis organizmas, kuris tampa patologišku tada, kai imuninė sistema yra labai susilpnėjusi. Sukelia plaučių uždegimą net 80% AIDS ligonių. PCP diagnozė patvirtinama patikrinus skreplius, padarius diagnostinę bronchoskopiją. Simptomai — progresuojanti dispneja, sausas kosulys, temperatūra. Diagnozė rentgenu — dažnai matomi difuziniai plaučių infiltratai.

Ligonius su pažengusia *HIV* liga verta gydyti, kaip ir kitas infekcines ligas, su antivirusinių vaistų kombinacijose: zidovudinu ir dideoxycytidinu (*ddC*). Abu vaistai panašiai veikia į virusinį enzymą *reverse-transcriptase* (dozėmis 600 mg zidovudino plus 0.03 mg/kg *ddC*). Atrodo, kad tie vaistai kombinacijose yra efektyvesni, negu naudojant pavieniui — efektyviau sulėtina *HIV* replikaciją, nepadidindami nuodingumo (*toxicity*). (*Inf. Disease News*, Oct. 1991).

Fluconazole gerai tinka profilaktikai ir gydymui *HIV* apkrėstų ligonių turinčių grybelines infekcijas, ypač *cryptococcosis*, turintiems žemą CD4. Profilaktiškai naudojant *fluconazole*, AIDS ligos metu grybelinių infekcijų, pvz. *candidiasis*, gaunasi 75% iki 80% mažiau. Taip pat rečiau susergera *cryptococcal* meningitu. *Candida esophagitis* sergą ligoniai praranda 10–15 svarų; tai ypač pavojinga tiems, kurie jau ir taip yra sulysę. Ligoniai sunkiai nuryja maistą — ryjant skauda krūtinėje. Gerai padeda *fluconazole*, *ketoconazole* ar *amphotericin* preparatai. Tačiau, juos ilgiau vartojant, pakyla kepenų enzimai, kai kuriems išsivysto hepatitas ar net kepenų nekrozė.

Plenarinė sesija apie "AIDS liga ir pažanga jos gydyme" PLGS suvažiavime 1991 m. rugsėjo mėn. 1 d. Dalyviai: Arvydas Vanagūnas, Daina Variakojytė, MD, ir Ed. Razma, MD.

AIDS ligoniams išsivysto progresuojanti akių infekcija — **retinitas**, kuris gana greitai išsivysto į apakimą (*Cytomegalovirus* -CMV-retinitas). Čia gerai gelbsti du preparatai: *foscarnet* ir *ganciclovir*. AIDS ligoniai gydyti foscarnet preparatu, išgyveno vidutiniškai 12 mėnesių, bet kai kuriems sumažėjo inkstų funkcija; tuo tarpu gydant *ganciclovir*, išgyvena tik 8 mėnesius, bet saugesnis vaistas jau turintiems inkstų sužalojimą, nors smarkiau slegia neutrofilų funkciją. Tie du preparatai, reikalui esant, naudotini kartu su zidovudine terapija.

Mikobakterinės infekcijos gali būti pirminė AIDS ligotumo ir mirtingumo priežastis. Pirma išsivysto *Mycobacterium kansasii* pneumonija, apie 20% pasireiškia kaip ekstrapulmonalinė infekcija. Paveikia T-limfocitų skaičių. Kai kurie ligoniai gauna osteomielitą. Mikobakterines infekcijas gydant, gerai veikia antituberkulioziniai vaistai. (*Annals of Int. Medic.*, May 15, 1991).

Bendrai paėmus, gydymas tik prailgina ir sušvelnina AIDS simptomus, bet kol kas liga nėra įveikta — vienintelis tikras būdas ligos išvengti, saugotis neužsikrėsti. Užsikrėtusiam HIV virusu yra reikalingas nuolatinis ligos sekimas laboratoriniais tyrimais ir kai kada

reikalinga sunkesnių, net chirurginių procedūrų, kurios pavojingos ir medicinos personalui. Daugeliui kyla klausimas, ar yra **profilaktinių** priemonių apsisaugoti nuo užkrėtimo sveikatos darbuotojui nuo HIV viruso (kad ir po gilaus įsidūrimo AIDS krauju suteršta adata)? Tais atvejais patariama pradėti zidovudine profilaktinį gydymą, ir neužtęsti, pradėti kelių valandų laikotarpyje ir gydymas bei laboratorinis tikrinimas turėtų būti daromas bent 6 mėnesius. Tam pateisinti nebuvo daryta kontrolinių studijų, bet buvo aprašyti pavienių atsitikimų rezultatai.

Manoma, kad sergą AIDS turi didesnę galimybę apkrėsti kitus, negu tie, kurie yra tik HIV pozityvūs.

Aids literatūra

1. *Morbidity & Mortality Weekly Reports* (MMWR) July 27, 1990 and Jan 18, 1991
2. GD Williamson — *Pediatric HIV infection*, 1991
3. AIDS policy for physicians and Recommendations for preventing HIV transmission, *Chicago Medicine*, Sept. 21, 1991
4. HIV early care, *AMA Physician Guidelines*, 1991
5. E M Sloand et al. HIV Testing. State of the Art, *JAMA*, Nov. 27, 1991, p. 2861

Naujas HIV vaistas duoda vilčių

Preparatas augalinės kilmės, GLQ223, jau yra antroje klinikinių bandymų stadijoje, padeda ligoniams užkrėstiems HIV virusu, kurių CD4 T-ląstelių skaičius yra mažesnis nei 500 mm³. HIV virusas išskirtinai naikina T ("helper", pagalbinės) ląsteles. Taip sunaikinamas atsparumas oportunistinėms infekcijoms ir piktybiniais augliams. Makrofagai pirmieji išsirikiuoja apsigynimo linijoje. Virusai įlenda į juos, bet jų nesunaikina, virusai juose kurį laiką pasilieka GLQ223 turi savybę užblokuoti makrofagus ir CD4 (T -pagalbinių—"helper") ląsteles nuo HIV virusų. Atrodo, kad anti-HIV veikimas priklauso nuo to augalo amino specialios rūgšties. Pirmojoje bandymų stadijoje nustatyta, kad vaistas gerai toleruojamas. Antroje sudijų stadijoje norima įrodyti, kad tas preparatas padeda HIV užkrėstiems ligoniams.

Infectious Disease News, Nov. 1991

■ **Amerikos diabetikų sąjungos Iliojaus skyriaus ir GT International** (A. Grigo ir R. Pauperienės) iniciatyva ir nuoširdžia pagalba 1990 metais keturi Lietuvos jaunuoliai diabetikai ir gydytojas V. Patrenko svečiavosi ir praleido savaitę laiko amerikiečių paauglių diabetikų vasaros stovykloje, Mičigano pusiasalyje. Ten jie su kitais, tokios pat ligos varginamiais, bendravo, mokinosi, kaip gyventi, sportuoti, koki maistą valgyti, kaip susitvarkyti su vaistais.

Grįžę namo, šįmet jie jau buvo pionieriai pirmosios tarptautinės vasaros stovyklos paaugliams diabetikams Lietuvoje. Stovykla vyko nuostabiame Lietuvos kampelyje — gražiame pušyne ant Nemuno kranto, šalia Birštono kurortinio miestelio. Čia stovyklavo 40 paauglių iš Lietuvos ir 10 svečių iš Lenkijos, Armenijos, Maskvos... Čia jie poilsavo, žaidė ir mokėsi kaip gyventi sergant diabetu,; jie mokėsi reguliuoti savo mitybą ir savo kasdieninius vaistus — insuliną. Anot dr. Patrenkos, tikimasi, kad panašioje stovykloje ateityje galės susitikti lietuvaičiai diabetikai iš viso pasaulio.

MEDICINA LIETUVOJE

Susitikimas su Lietuvos endokrinologais Vilniuje “pučo” Maskvoje metu

Raimondas Ošlapas, PhD

**Raimondas Ošlapas, PhD, eksperimenta-
listas endokrinologas. Gimė Kaune, Lietuvoje.**
Tuebingeno universitete studijavo mediciną
(1946–1949). JAV: BS — 1953 (Brooklyn
College, NY); MS ir PhD — 1961 ir 1965
(Rutgers University, N.J.). Dirbo laboratorijose,
vaistų pramonėje: Merck & Co. 1955–1963
ir Abbott Labs 1965 — 1975. Šiuo metu
yra asistentas profesorius ir vedėjas endokrininės
chirurgijos laboratorijos Loyolos universiteto
medicinos mokykloje, Maywood, IL. Taip pat
tyrinėtojas (eksperimentalistas) endokrinologas
Hines VA ligoninėje, Hines, IL. Autorius arba
ko-autorius 25 straipsnių ir 40 abstraktų
endokrinologijos ir medicinos žurnaluose.

Prieš važiuojant į Lietuvą šių metų liepos mėnesį, sumaniau susirūšti su ten gyvenančiais endokrinologais ir susitikti profesiniam pasikalbėjimui. Docentė Edita Janulionytė iš Vilniaus universiteto medicinos fakulteto ir “Raudonojo Kryžiaus” ligoninės, mielai mane pakvietė juos aplankyti ir pasidalinti mano patirtimi endokrinologijos dėstyme Loyolos universiteto medicinos mokykloje, Maywood, IL. ir įvairių naujų biocheminių-endokrininių metodų naudojimą klinikinėje laboratorijoje. Ji taip pat prašė atvežti naujausios literatūros apie cukraligės ir skydliaukės gydymą.

Susipažinau su doc. Janulionyte atvykęs Vilniun liepos mėnesio pabaigoje ir tada sutarėm seminarui laiką — rugpjūčio 19 dieną “Raudonojo Kryžiaus” klinikoje. Ji pažadėjo sukviesti endokrinologus iš Kauno, Šiaulių, Birštono ir kitų vietovių, o aš su žmona išvykau į Palangą atostogauti. Grįžom į Vilnių rugpjūčio 18 d. ir sužinojom, kad Sovietų Sąjungos prezidentas yra sunkiai susirgęs ir pasitraukęs iš savo pareigų, o Maskvoje valdžią perėmė 6 asmenų junta. Žodžiu, įvyko perversmas ir mes atsiradome jo sukūryje. Radijo ir televizijos ryšiai Lietuvoje sutriko, bet telefonai veikė normaliai. Aš skaitinėju savo užrašus ir ruošiausi rytojaus dienos susitikimui su endokrinologais.

Pirmadienio rytą doc. Janulionytė paskambino telefonu ir paklausė ar aš galėsiu atvykti; pasakiau — taip. Už kelių valandų atvažiavo limuzinas su šoferiu ir mano globėja ir, atsisveikinęs su išsigandusiais giminaičiais, išvykau į “Raudonojo Kryžiaus” kliniką miesto centre. Gatvėse buvo ramu, tik kai kur stovėjo tankai ir matėsi kariuomenės dalinių. Šoferis paaiškino, kad važiuojant į Vilnių, kai kur keliai esą užblokuoti ir tikrinamos automobilių bagažinės, bet žmonės nėra sulaikomi. Kliniką pasiekėme be jokių nuotykių ir laiptais užlipome į trečią aukštą (lifo nėra), į Endokrinologijos skyrių. Susipažinau su skyriaus

vedėju dr. Algiu Masiulioniu ir kitais kolegomis. Įteikiau smulkias dovanėles: hemoglukometrą, keletą tyroido lentelių ("chartų") ir naujausią literatūrą. Kitame kambaryje susitikome su atvykusiais kolegomis iš visos Lietuvos, jų tarpe dr. J. Danilevičiumi — Kauno Endokrinologijos Instituto direktoriumi, dr. Jonušu ir keletu kitų, atvykusių iš Birštono, Panevėžio ir Šiaulių. Nustebau, kad nežiūrint vykstančio politinio perversmo, beveik 20 kolegų susirinko manęs pasiklausti.

Pradžioje pasakojau apie Endokrinologijos dėstymą Loyolos universiteto medicinos mokykloje. Pirmaisiais metais yra kelioliką paskaitų Biochemijos skyriuje, liečiančių steroidus ir peptidinius hormonus, trys–keturios fiziologijos paskaitos, nagrinėjančios hormonus susijusius su virškinimo sistema. Antraisiais studijų metais, studentams endokrinologija yra pristatoma Vidaus ligų skyriuje, pavadinta "Organų sistematika" ir patiekama 15 paskaitų formoje, nagrinėjančių įvairių ligų hormonines priežastis, su pacientų demonstracijomis. Lietuvoje endokrinologijos dėstymas vyksta panašia forma, tik kai kurie naujieji, augimą kontroliuojantys faktoriai, dar nėra pristatomi. Tų faktorių yra daug ir jų kasmet naujų atsiranda, kaip grybų po lietaus.

Antroje paskaitos dalyje, po skanių užkandžių, nagrinėjome dr. Abrairos (Hines VA ligoninė) apžvalgą apie cukrinį diabetą, kuris yra plačiai pasklidęs Lietuvoje. Diabetikai yra sėkmingai gydomi "Raudonojo Kryžiaus" klinikoje, panaudojant panašius metodus kaip ir JAV. Daug dėmesio kreipiama į maisto paruošimą ir valgymą. Pažymėtini yra įvairių insulino preparatų trūkumai, bet dėka mūsų ir Vakarų Europos kraštų pagalbos, reikalai šiek tiek taisosi. Diskutavome ir biocheminės bei klinikinės chemijos metodus, naudojamus diagnozėms nustatyti. Šie naujesni metodai yra plačiau naudojami Kauno endokrinologijos institute, kur yra nebloga laboratorija diabetikų kraujo analizėms atlikti. Labai trūksta vadinamų "diagnostinių kitų", kurių jie patys dar negamina ir kuriuos reikia pirkti užsienyje už "valiutą". Radio-imunologinė metodika arba enzimų-imunologinė technika turėtų būti plačiau naudojama Lietuvoje, nes tai nėra labai komplikauta technika, kuri yra pakankamai jautri hormonų kiekio matavimui kraujyje ir kituose skysčiuose.

Mano trijų valandų vizitas baigėsi laimingai, tik kartis nuo karto, svarstybų metu, moteriška galva pasirodydavo duryse su pranešimu, kad dar galime ir toliau kalbėti. Mat, viena ligoninės tarnautoja sekė radijo pranešimus apie perversmo eigą ir pastoviai mus informavo. Mano kolegų veiduose matėsi nerimas ir vyravo savotiška įtampa, nes iš toliau atvažiuavę, vėl turėjo vienu ar kitu būdu sugrįžti namo. Aš, tuo tarpu, tikėjau, kad perversmas Maskvoje greitai pasibaigs ir už dviejų dienų mudu su žmona būsime pakeliui į Čikagą, kurią palikome prieš keturias savaites. Viskas gerai pasisekė: perversmas pasibaigė trečiadienį, mūsų niekas nesustabdė tą dieną Vilniaus ar Maskvos oro uostuose, ir ketvirtadienio pavakare laimingai pasiekėme Čikagą.

P.S. Su knygų konteineriu, kuris apleido Čikagą rugsėjo mėnesio pabaigoje, pasiunčiau Lietuvos endokrinologams 4 dėžes su knygomis ir naujausiais žurnalais. R.O.

Lietuvos endokrinologai Raudonojo Kryžiaus ligoninėje Vilniuje, 8.19.1991.

Spalio ir lapkričio mėnesiai Kauno ligoninėse

Birutė Kožicienė

Dirbau ir lankiausi beveik visose Kauno ligoninėse ir Vilniaus universiteto klinikoje - laboratorijoje. Nedaug ką galima pasakyti po vienos dienos apsilankymo, bet kai kas įstringa atmintin. Į Vilniaus universiteto klinikų laboratoriją patekau per dr. Iloną Dvarionienę. Ji yra ginekologė ir su ja esu pažįstama iš seniau. Ji profesniais darbais labai užimta, bet rado laiko man padėti. Mano tikslas susipažinti su laboratorija, kurios vedėja aprodė visus skyrius. Krito į akis labai senos centrifūgos. (Dar man būnant Kaune, vieną seną, bet dar veikiančią centrifūgą, atsiųstą per Katalikų Religinę šalpa, persiuntėm klinikų laboratorijai). Kai kurie instrumentai stovi nenaudojami, nes jiems trūksta dalių, trūksta reagentų. Yra ir tinkamų naudoti instrumentų, bet jie yra labai saugomi — jais dirba tik tam tikri žmonės. Tokių instrumentų tausojimą mažiau ir kitose ligoninių laboratorijose.

Ilgiau dirbau Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Tai bene seniausia Kauno ligoninė miesto centre, prie pat iš lauko naujai atremontuoto Soboro. Ligoninės vadovybė: dr. Bieliūnas — vyr. gydytojas ir pavaduotoja — dr. Rūta Garšvienė. Laboratorijos vedėja yra dr. Irena Leščinskienė, su kuria teko ilgiau padirbėti. Čia bandėme "vacutainer" sistemą — paimti kraują iš venų. Paprastai Lietuvos

laboratorijose tyrimams kraujas imamas tik iš piršto. Jei kraujas reikalingas cheminiams tyrimams, iš venų kraują ima gailėstingos seserys. Raudonojo Kryžiaus ligoninė gauna šiek tiek paramos iš tarptautinės R. K. organizacijos. Ji iš "Caritas" gavo šiek tiek dirbtinių sąnarių.

Lietuvoje laboratorijų vedėjos yra gydytojos. Vienos jų paruoštos gana gerai, kitos gi laukia progos iš laboratorijų išeiti ir dirbti kitose specialybėse. Medicinos technologų su "aukštuoju mokslu", kaip pas mus vadina *MT(ASCP)*, čia nėra. Daugumą darbų, kuriuos Amerikoje atlieka lab. technologai, čia daro gydytojai, pav. "Blood Smears" (kraujo tepinėliai), spinalinių skysčių ląstelių ir cheminius tyrimus čia atlieka tik gydytojai. Čia didelis susidomėjimas technologais. Tuo klausimu teko kalbėti Kauno klinikose, Kauno rajono laboratorijų vedėjų mėnesiniame susirinkime ir vėliau su Kauno Medicinos akademijos rektoriumi prof. V. Grabausku ir prof. J. Mickiu. Jie prašė atsiųsti technologams paruošti programas. Akademijos prorektorė prof. Nijolė Misiūnienė norėjo sužinoti, ar yra ruošiami atskirai rentgenologijos, ultragarso ir fizinės terapijos technologai. Prašė paruošti ir jiems atsiųsti programas. Panašių pageidavimų susilaukiau ir iš Kauno antrosios ligoninės vadovybės — d-rų V. Bučiūno ir S. Kučinsko. Toje ligoninėje teko irgi dirbti. Čia laboratorijos vedėja yra dr. Nijolė Čegienė.

Pagrindinė mano darbovietė buvo Caritas Diagnostikos Centras, Kaune, Aukštaičių gatvėje. Ten dabar pirmame ir trečiame aukšte yra Infekcinė ligoninė, o diagnostinis centras kuriasi antrame pastato aukšte. Įrengti ar baigiami įrengti laboratorija, dantų, pediatrikos, ginekologijos, kardiologijos ir kiti kabinetai. To centro direktorė yra dr. Elva Marčiulionienė. Mane stebina Lietuvos gydytojai, kiek daug jie padaro su tuo ką turi. Prie "Caritas" susibūrė jauni idealistai. Kai kurie iš jų dirba Medicinos akademijoje, kiti dirba ligoninėse ir vakarais tvarko diagnostikos centrą, budi vaistinėje. Budintis vaistinėje pildo receptus, jei neranda

Dalis palatos Kauno Med. Akademijos klinikoje.

vietinių vaistų, pagal mūsų *PDR* ir *Merck Manual* ieško tarp iš Amerikos atsiųstų. Gydytojai labai brangina *PDR* ir *Merck Manual*.

Kaune yra Medicinos mokykla, kurioje ruošiamos galeistingos seserys, laborantai ir, berods, vaistininkai. Mokykla yra netoli Kauno pilies ir buvusios žydų ligoninės. Buvau pakviesta pokalbiui su mokyklos direktoriumi, lektoriais ir ta proga apžiūrėjau pačią mokyklą. Šiais metais ten laboratorijos mokiniai pradėjo mokytis imti iš venų kraują, panaudojant "vacutainer'ius" ir vienkartinės adatas.

Ko trūksta ligoninėms? Visko. **Kauno klinikose** dr. Šiurkus ir kitų ligoninių gydytojai prašo pagalbos Kauno miesto vandens filtravimui. Blogas Kauno vanduo kenkia inkstų dializės mašinoms ir kitai laboratorijų aparatūrai. Tam reikėtų 7000 — 10000 dolerių, kad filtruotą vandenį gautų visos Kauno ligoninės. Kauno klinikai reikia inkstų persodinimui šaldymo stalo, dirbtino inksto aparatūros, Osmometro, pH matuoklio, širdies kateterių, elektros lemputėlių mikroskopams. Klinikoms reikia kardiologinių reikmenų, norint tiksliau sužinoti, reikia kreiptis į dr. A. Likoševičiūtę ar dr. Grybauską.

Kauno Medicinos Akademijai reikia video juostelės "Family Medicine" arba "General Practitioner", bei kitų medicinos specialybių video juostelių.

Kauno onkologijos dispanserio vyr. gydytojas prašo savo ligoniams aspirino.

Kaune Caritas Diagnostiniam centrai reikia: *Sulfosalicylic acid*; 1% jodo *injectible solution for bile contrast*?; *Litmus* ir *nitrazine* popieriaus (3-9); išmatom tirti — *Sudan III*; *Electrolyte* mišinio (su Calcium); *Protrombin* reagentų; *PTT kits*.

Kauno R. Kryžiaus ligoninei: *Multistix*; *Vacutainers* hemotologijai; *PTT kits*; *Stool cards for blood in stools & reagentų*.

Kauno II ligoninei: Vienkartinį lancetų.

Visoms ligoninių laboratorijoms reikia hemogramų — (*differential*) skaičiavimo mašinelių ir *RBG* bei *WBC* skaičiavimui "clickers", *Wright*, *Giemsa*, *Ziel-Nielsen*, *Gram* ir kitokių dažų. *Jell-pads* arba tubelėse — *jell ultrasound* ir *EKG "pads"*, *multistix*.

Vilniaus universiteto klinikoms irgi reikia šaldymo stalo inkstų persodinimui, osmometro ir pH matuoklio, ginekologinių šaukštų ir kito-kių įrankių.

Lietuvos Akademinė Medicina

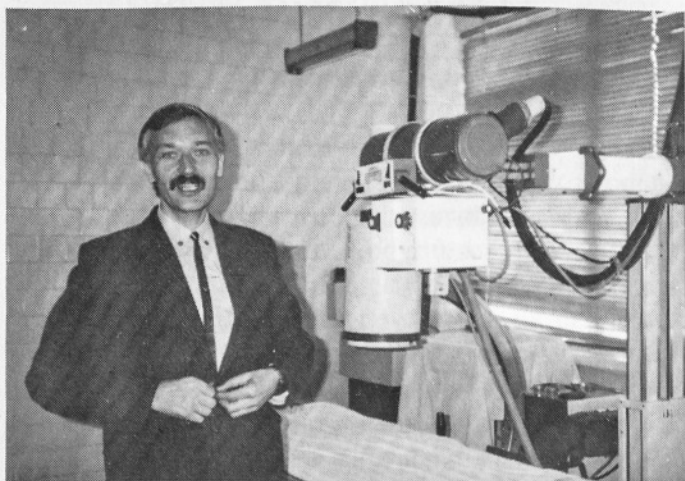
Dr. Kazys Ambrozaitis

Šių metų viduryje, po 46 metų aplankiau Kauno ir Vilniaus universitetų klinikas. Susitikau klinikų vadovus, domėjausi klinikų organizacija, priklausomybe, dabartine būkle ir ateities planais. Mačiau dalį aparatūros, pasikalbėjau su skyrių vedėjais, žvilgtelėjau į palatas, laboratorijas, ligonių priėmimą ir kiek labiau gilinausi radiologija. Vilniaus universitete sutikau sveikatos ministrą dr. Juozą Oleką. Jo klausinėju apie epidemiologiją ir maisto paruošimo darbininkų sanitarinę priežiūrą. Jis sakė, kad kol kas palikta sena priežiūros tvarka, tai atlieka specialūs technikai, tepinėlius siunčia į rajonines laboratorijas. Ministras teiravosi apie išėvijos gydytojus, kurie žadą atvežti tonas vaistų ir instrumentų, bet prašą skirti jiems namus ir žemės sklypus savo privačių klinikų įsirengimui. Apžiūrėjau I Vilniaus miesto kliniką, jos stomatologijos skyrių ir Šv. Jokūbo ligoninę. Čia labai pagarbiai atsiliepė apie dr. N. Remeikienę ir dr. L. Sidrį, o Kaune apie dr. J. Domanskį.

Sunkiai atpažinau Kauno VD universiteto klinikas, kur 1942-44 metais klausiau paskaitų ir atlikau kai kuriuos studento darbus. Tai buvo nepriklausomos Lietuvos pasididžiavimas,

Susitikimas po 46 metų su dr. Vytautu Stoniu. Dr. Stonis, ilgametis Vorkutos kalinys, po 30 metų grįžo į Kulautuvą. Viktorija Stonienė ir dr. K. Ambrozaitis.

Rentgenologas dr. Ramūnas Ambrozaitis prie savo sukonstruoto rentgeno aparato Vilniaus un-teto klinikoje.

kainavęs 14 milijonų litų. Klinikos buvo atidarytos 1940 m. ir turėjo tik 750 lovų. Pirmuoju klinikų direktorium buvo prof. K. Oželis. Vokiečiai užėmę Lietuvą, jas buvo paverst karo ligonine, kurioje tilpo iki 5000 sužeistųjų. Karui pasibaigus, klinikos buvo gražintos civilinei valdžiai. Laikinu direktoriumi buvo prof. S. Sideravičius. Vėliau direktorium buvo paskirtas dr. P. Jašinskas, kuris sėkmingai vadovavo iki 1990 metų. Klinikos buvo pavadintos P. Jašinsko vardu. Dabar direktoriumi yra dr. Leonas Kondrotas, ir jos pavadintos Kauno Medicinos Akademijos klinikomis.

Karui pasibaigus klinikos buvo reikalingos didelio remonto.

Pokalbiuose teko susitikti su dr. Nijole Misiūniene, kuri yra LGS-gos Kauno skyriaus pirmininkė, su prof. Gradausku — rentgenologijos docentu, chirurgu dr. J. Pundziumi — direktoriaus pavaduotoju ir kitais. Per eilę metų buvo pristatyta naujų pastatų, kurie vadinami korpusais: akušerijos-ginekologijos, akių ligų, kardiologijos, neurochirurgijos ir endokrinologijos. Klinikų kompleksą sudaro virš 50 skyrių su 2410 lovų. 80% lovų skiriamos specialistų prižiūrimiems ligoniams. Kai kurie skyriai labai išplėsti, pvz. neurochirurgijos centras turi šešis skyrius. Endokrinologijos centras turi tris skyrius. Čia prof. Danilevičius

gamina kai kuriuos hormonus: — vienintelis toks gamintojas visoje buvusioje sovietijoje. Dr. J. Briedikio kardiochirurginis centras irgi labai didelis. Dabar dar statomas aritmijos centras.

Klinikoje dirba apie 5000 žmonių, iš jų — apie 800 gydytojų ir 2000 gail. seserų, laborantų, inžinierių ir kitų profesijų. Klinikos turi savo ūkį, turi savo ūkio darbininkus, laiko gyvulius ir gamina sau maisto produktus. Už viską yra atsakingas klinikų direktorius ir jo padėjėjai, kurie tvarko atskiras ūkio šakas. Ūkiskaitoje svarbiausios pajamos yra liginiai. Klinikos gauna lėšų iš valdžios už studentų mokymą. Skyrių direktoriai gali turėti privačių ligonių, bet kol kas to nedaro. Pacientai primami ir iš tolimesnių vietovių, tačiau, jei pacientas iš Raseinių nori būti operuojamas klinikose, jis užmoka mažą sumą pats.

Medicinos personalas, pagal esamas sąlygas, yra gerai paruoštas, atrodo profesionaliai, yra entuziastingas ir energingas. Ligonų palatos mums įprastu švarumu nepasižymi. Lovos ir baldai seni, beveik tie patys, kuriuos mačiau prieš 46 metus. Yra kambarių su viena ir keturiom lovoms, bet daugumas didesni — po 14-18 lovų. Direktorių kabinetai gana puošnūs ir erdvūs. Mes JAV tokių neturime.

Vilniaus universiteto klinikose irgi jaučiama akademinė atmosfera. Pastatai geri. Baigiamas statyti didžiulis traumos centras. Klinikų pasididžiavimas yra kardiologijos ir onkologijos centrai Santariškėse, — gerai išplanuotas kompleksas. Prof. A. Marcinkevičiaus, savo studijų draugo, nesutikau, o naujasis direktorius, — prof. V. Sirvydis tuo metu buvo JAV. Nuodugniau apžiūrėjau onkologijos ir radiologijos centrą, vadovaujant prof. K. Ambrozaičiui, jo sūnui dr. Ramūnui ir skyrių vedėjams. Onkologijos centras gerai organizuotas, atlieka ir mokslinius projektus. Priima ligonius iš visos Lietuvos. Atrodo, tarp Kauno ir Vilniaus vyksta varžybos — tai geras reiškinys. Aparatūros atžvilgiu, Kauno klinikos turtin-gesnės. CT Vilniuje primityvesnė, negu Kaune. Angiografijos aparatūrą onkologiniame skyriuje dr. Ramūnas Ambrozaitis sulipdė iš atskirų skirtingų firmų gabalų ir sėkmingai naudoja. Širdies chirurgijos skyriuje angiografijos aparatūra gana nauja, tačiau planavimas diskutotinas. Nėra Lietuvoje MRI, Makvoje yra 8,

bet tik 2 veikia. Viena MRI pakeliui į Rygą. Kaune daugiau geresnių aukštos energijos kobalto, linijinių ekceleratorių, negu Vilniuje. Nei viena klinika neturi automatinių filmų ryškintojo. Čia atsilikimas — 30 metų. Daugiau pažangos yra sonografijoje, aparatūra buvo gaminama Lietuvoje ir net eksportuojama į Pabaltijį ir Maskvą. Nepaaiškėjo, ar visa branduolinės medicinos diagnostinė kontrolė priklauso rentgenologijai. Specialioms procedūroms trūksta kateterių, švirkštų ir kontrastų. Daugelis biopsijų dar daromos chirurginiu būdu. Yra pakankamai radiacijos fizikų. Technologai irgi paruošiami pakankamai gerai. Med. seserų paruošimas geras.

Apie kitus skyrius sužinojau mažiau. Buvo pasakyta, kad akušerijos aparatūra labai prasta. Akių ligų centras neturi aparatūros, labai trūksta lęšių. Mikrochirurgija neturi tinkamų siuvamųjų medžiagų. Neonataliniame skyriuje yra specialios priežiūros (*Intensive care*) skyrius. Jo personalas gerai paruoštas, tačiau stebėjimo (monitoring) aparatūros būklė apgailėtina. Ligoniai ilgai laikomi, į palatas įleidžiami pašaliniai. Anestezijai trūksta aparatūros ir vaistų. Nesužinojau, kaip paruošiami specialistai.

Malonu buvo lankytis Vilniaus miesto Šv. Jokūbo ligoninėje. Nors ligoninė neturtinga, patalpos apgriuvusios, aparatūra sena, bet gerai užlaikoma, didelis personalo atsidavimas. Vyr. gydytojas dr. Stasys Butkus trūkumais per daug nesiskundė. Patalpos atrodė reikalingos skubaus remonto. Laboratorijai trūksta aparatūros ir medžiagų. Stomatologijos skyriaus vedėja dr. D. Paulauskienė gerai organizuota ir sumaniai tvarko kliniką. Rentgenologijos skyrius irgi gerai tvarkomas.

Šv. Jokūbo ligoninei reikia pagrindinio remonto, atrodo, kad pastatyti naują mažiau kainuotų. Paklausiau apie vaistus: parodė sandėlyje dvi bonkutes iš Amerikos gautų vaistų, turėjo mažą kiekį tvarstomosios medžiagos. Intraveninius skiedinius gamina patys, jų sterilumą ir koncentracijos tikslumą būtų sunku patikrinti. Vaistų po truputį gauna iš Vokietijos, Prancūzijos, bet daugiau iš *Caritas*. Per ką vaistus siųsti? Vilniuje gavau atsakymą — per *Caritas*, o Kaune — per Sveikatos ministeriją. Visur pageidavo vartotos, bet veikiančios aparatūros.

Man besilankant, iš ministerijos tik ką buvo gautas planas apie specialybių rezidentūras. Kol kas specialistų paruošimui nebuvo visuotinio plano ir kontrolės.

Kokiu būdu išseivijos gydytojai galėtų perteikti vakarietiškus gydymo metodus, aparatūros naudojimo būdus? Gal suruošti pasitobulinimo kursus Lietuvoje? Kaip suorganizuoti medžiagų tiekimą, aparatūros taisymą ir kontrolę? Kokią literatūrą siųsti? Tiksliau nusakyti būtų galima, daugiau duomenų surinkus. Bendras įspūdis apie universitetų klinikas yra geresnis, negu anksčiau maniau.

Privačios medicinos praktikos sunkumai Lietuvoje

Linas Sidrys MD

Komunizmas savo piliečiams pažadėjo nemokamą, kokybišką mediciną. Komunizmas melavo. Lietuva paveldėjo sovietinę, monolitinę, prastą medicinos sistemą. Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministerija (LSAM) jau du metus savarankiškai tvarkosi, tačiau esminių pakeitimų nepadare. Aš manau, kad dabartinis Sveikatos Ministras J. Olekas daro didelę klaidą, šitaip delsdamas.

Štai keletas pavyzdžių. Gal keleiviui Lietuvoje prireikia *Pepto-Bismol*, insulino, antibiotikų arba kitų vaistų. Dolerinės krautuvės pardavinėja cigaretes ir alkoholį, bet nėra dolerinės vaistinės, kur būtų galima nusipirkti užsienietiškių vaistų. Lietuvos SAM ligi šiol jų neleido. Žmonės sako, eikite į turgų, ten tokių vaistų rasite. Nejaugi LSAM draudžia tuos vaistus legaliai, saugiai pardavinėti, bet leidžia turguje bet kam perparduoti? Tokioj betvarkėj greitai išsivystys narkotikų pardavėjų tinklas, paplis AIDS ir kriminaliniai nusikaltimai.

Štai kitas pavyzdys. Amerikos lietuvis turi Lietuvoje giminaitį, jauną gydytoją. Būdamas geros širdies ir norėdamas padėti Lietuvai, jis pasisiūlo pakviesti gydytoją į Čikagą ir sudaryti jam sąlygas lankyti *observership* programą *Cook County* ligoninėje. Pažada supirkti ir jam į Lietuvą nusiųsti būtinų medicinos instrumentų, kad šis jaunas gydytojas, grįžęs į Lietuvą, galėtų atidaryti privačią praktiką ir

pritaikyti, ką išmoko Amerikoje. Ministras Oleka taip daryti neleidžia!

1991 m. gruodžio mėnesį jis prašė, kad Cook County *observership* programai iš Lietuvos gydytojų nebepriimtų, nebent ministerija pati juos siųstų. Šis bandymas apriboti šią stažuotę yra ypač keistas. LSAM jau pusantrų metų stažuote nesidomi, jokių gydytojų nesiunčia. Prieš metus ministras Olekas lankėsi Čikagoje. Š.m. gruodžio mėnesį čia lankėsi ministerijos užsienio reikalų vedėjas Valavičius. Nei vienas nei kitas ryšių su šia *Cook County* programa nepasidomėjo.

LSAM pradėti verstis privačia praktika Lietuvoje leidžia tik "pirmos kategorijos" gydytojams. Kiek man aiškino kiti lietuviai gydytojai, sovietiniu laikotarpiu kategorijų skyrimas turėjo politinį atspalvį. Praktikuojantys katalikai, net nebuvo priimami medicinos studijoms, o pasižymėję partijos veikėjai, buvo apdovanojami "pirmos kategorijos" pažymėjimais. Kodėl dr. Olekas, sąjūdielis, leidžia stagnatoriams atidaryti privačias praktikas, o draudžia kitiems, ypač jauniems, energingiems gydytojams, kurie nori išsilaisvinti iš sustabarėjusios, valdiškos ligoninės?

Pirmos kategorijos gydytojai iš vis nesidomi privačia praktika, nes jie jau yra įsitaisę valdiškos medicinos viršūnėje. Jiems jau ir

taip gerai. Daugumas gydytojų už savo patarnavimus ima kyšius. Žmonės sako, kad vadovaujantys gydytojai jau turi privačią praktiką valdiškose patalpose. Gal ši "Medicinos Mafija" neleidžia ministruui Olekai įvesti tikrų reformų?

Anksčiau LSAM skirstė vaistus iš Maskvos, dabar skirsto užsienio dovanotus. Ilgainiui, kai Lietuva išblės iš pasaulinės spaudos, šios dovanos irgi sumažės. Kaip tada Lietuva išlaikys valstybinę, socialistinę mediciną? Jau dabar reikia suprivatinti ligonines, kad pasiturintys ligoniai patys susimokėtų už gydymą. Gydytojų asmeninę iniciatyvą reikia skatinti, o ne slopinti. Reikia ieškoti asmenų, kurie investuotų į Lietuvos medicinos sistemą, o ne drausti.

Kokie yra LSAM ateities planai? Aš to nežinau, nors dažnai vykstu į Lietuvą, nuvežu daug vaistų, atlieku akių operacijas, ministerija su manim ryšių nepalaiko. Konsultacijos neprašo. LSA ministerijos užsienio reikalų vedėjas nepalaiko ryšių nei su dr. J. Domanskiu, nei su dr. A. Pauliumi, kurie irgi važiuoja operuoti į Lietuvą. Manytume, kad būtų gerai, jei ministerija pasikonsultuotų su užsienio gydytojais, ypač su tais, kurie nori padėti Lietuvos žmonėms, kurie žino JAV medicinos sistemą ir Lietuvos padėtį.

KAUNO MEDICINOS CENTRAS

Rugpjūčio mėnesį JAV lankėsi dr. Vidmantas Obelienius "Kauno Medicinos centro" direktorius. Prieš išvykdamas į namus, čia spaudoje aprašė medicinos stovį Lietuvoje. Suminėjo vaistų ir medicinos priemonių nedateklis, lėtai vykstantį persiorganizavimą vakarietiškais pagrindais. Medikų darbas esąs nuvertintas, menkas atlyginimas. Energingesnieji bando imtis privačios veiklos, bet tam nėra paruošti tokie veiklai reguliuoti įstatymai. Nežiūrint viso to, yra entuziastų, kurie jau pradėjo pirmuosius žingnius. Beveik prieš metus įsikūrė Kaune, Kipro Petrausko gatvėje, medicinos akcinė bendrovė — "Kauno Medicinos Centras". Į bendrovę įsijungė 35 aukštų kvalifikacijų gydytojai — Kauno Medicinos Akademijos profesoriai, docentai ir pan., kurių tikslas Lietuvos žmonėms teikti aukščiausio lygio medicines paslaugas. Šiuo metu jau turi polikliniką, kuri veikia visas 7 dienas savaitėje. Ligoniams yra beveik visų specialybių gydytojų, atliekami įprastiniai ir sudėtingesni laboratoriniai tyrimai. Kas mėnesį apsilanko apie 1000 naujų ligonių. Reikalui esant pagalba teikiama ir namuose. Turi moderniai aprūpintą skubios pagalbos brigadą. 90% ligonių už patarnavimus apsimoka patys. Poliklinika daro nuolaidas invalidams, nėščioms moterims ir daugiavaikių šeimų vaikams.

Didžiausią problemą kelia medikamentų ir kitų medicininių priemonių trūkumas. Pagal Lietuvos vertybių standartą visa tai pirkti beveik neįmanoma. Norėdama palaikyti ryšius su Čikaga, bendrovė turi savo atstovus, Romualdą ir Ireną Žulius. Tel. (312) 776-2045. Per juos galima prisidėti prie bendrovės veiklos, o bendrovė padės jūsų sergančiam Lietuvoje.

Prof. dr. Juozas Meškauskas — sukaktuvininkas

Dr. J. Meškauskui sukako 85 m. amžiaus. Jis gimė 1906 m. liepos 21 d. Vajėšių km., Anykščių vls., Utenos aps. 1927 m. baigė Ukmergės gimnaziją ir 1933 m. VDU medicinos fakultetą. 1937 m. gruodžio 11 d. apgynęs dizertaciją, gavo med. daktaro laipsnį. Gilino studijas Vienoje ir Berlyne. 1933-1939 VDU medicinos fakulteto vidaus ligų klinikos asistentas, 1939-1941 — docentas, 1941-1944 m. e.o. prof., vidaus klinikų vedėjas ir medicinos fakulteto dekanas. 1944 m. prasidedant antrajai sovietų okupacijai, pasitraukė į Vokietiją, kur visą laiką dirbo gydytoju. 1949 m. atvyko į JAV ir, ilgiausiai Čikagoje, vertėsi gydytojo praktika iki 1991 m.

Dr. Meškauskas iki šiai dienai aktyvus visuomenių ir medicinos organizacijų veikloje. Jis buvo vienas iš pradininkų ir įkūrėjų ateitininkų studentų medikų korporacijos "Gaja" (1928) ir jos pirmininku 1929 m.; 1930 m. VDU studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas. 1946-48 Lietuvių gydytojų išeivijoje sąjungos pirmininkas. 1949 Tarptautinės tremtinių gydytojų sąjungos komiteto narys. Atvykęs į Čikagą buvo ir yra aktyvus "Gajos" korp. ir Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos veikloje. Rašo medicinos ir visuomeniškais klausimais periodinėje spaudoje ir "Medicinos" žurnale. Vienas iš stambiausių jo redaguotų veikalų, 1987 m. išleista išeivijoje — "Lietuvos Medicinos istorija". Nežiūrint dr. Meškausko brandaus amžiaus, jis dar gajus dvasia ir kūnu, turi daug kūrybingų planų. Linkime geros sveikatos! V.Š.

Prof. dr. J. Meškauskas

1991 metų Nobelio medicinos premija

paskirta dviems Vokietijos mokslininkams — dr. *Erwin Neher* ir dr. *Bert Sakmann*. Abu yra fiziologijos mokslo žinovai. Dr. *Neher* yra *Max Planck* institute fiziologijos departamento direktorius Goetingene. Jis yra studijavęs ir dirbęs *Madison'o, Yale, Washingtono* ir Kalifornijos universitetuose. Dr. *Sakmann* yra fiziologas Heidelbergo universitete. Jų tyrinėjimų duomenys padėjo suprasti, kaip

audinių celių membranos praleidžia kai kurias medžiagas, chemikalus, vaistus ir pan. Buvo stebimas audinių ląstelių tarpusavio bendravimas. Audinių ląstelės ionams iš vidaus išeiti turi 20–40 kanalų, kurie veikia kaip durys, per kurias vaistai ar kiti chemikalai patenka į ląsteles. Visa tai žinant, bus galima pritaikyti ir geriau suprasti, kaip vaistai veikia ir lengviau išaiškinti diabeto ir *cystic fibrosis* gydymo procesus.

*kairėje
Erwin Neher,
dešinėje
Bert Sakmann*

ALGS VEIKLA

ALGS VALDYBA

Pirmininkas: A. VANAGŪNAS, M.D.	237 S. Grove Dr., Oak Park, IL 60302,	708-386-3454
Vicepirm.: G. BALUKAS, M.D.	P.O. Box 734, Beverly Shores, IN 46301	219-879-2165
Sekr./Lzd.: A. PAKALNIŠKIS, M.D.	1619 Kaimi Ct., Naperville, IL 60540	708-717-7351
Ryšiai su Lietuva: D. VARIAKOJIS, M.D.	7148 S. Campbell, Chicago, IL 60629	312-436-2559
Specialiems reikalams: K. JABLONSKIS, M.D.	1944 Sunnyside, Westchester, IL 60153	708-562-3543

Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos XVIII suvažiavimas

Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos XVIII suvažiavimas, įvykęs 1991 m. rugpjūčio 30 iki rugsėjo 1 d. 1991 m. Lemonte, IL.

Suvažiavimas buvo pradėtas rugpjūčio 30 d. 6 val. v. Jaunimo centro sodelyje, Čikagoje, prisimenant ir pagerbiant kentėjusius ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Dr. G. Balukas pasakė atitinkamą kalbą, d-rai M. Budrienė ir A. Vanagūnas padėjo gėlių puokštę. Pagerbime dalyvavo gausus skaičius kolegų. Po to JC kavinėje buvo trumpas, tai progai išleistas dr. Budrienės knygos, "Amerikos lietuvių gydytojų vardynas nuo 1884 iki 1984 m." pristatymas. Knygą buvo galima įsigyti su autorės autografu. Po to sekė užkandžiai ir daugeliui buvo proga aplankyti Lietuvių medicinos muziejų.

ALG sąjungos suvažiavimo dalyviai Jaunimo Centro sodelyje pagerbia žuvusius už Lietuvos laisvę.

Diskusijos Lietuvos klausimais iš k. J. Laukaitis, R. Lakas, A. Draugelis ir R. Matulionis.

Šestadienį, suvažiavimas buvo tęsiamas PLC Lemonte. Registracija 9 val. r. 10 val. prasidėjo suvažiavimo programa — diskusijos, tema: "Išėivijos lietuvių gydytojų bendravimas su atgimstančia Lietuva". Diskusijose dalyvavo:

- Raimundas Matulionis, PhD, pirmininkas *Amer. Lith. Professionals Association*
- Rasa Lakas — "*Lithuanian Mercy Lift*", — pirmininkė,
- Juozas Laukaitis, MD — *U.S.-Baltic Foundation*, atstovas
- Arūnas Draugelis — *University of Illinois School of Public Health* ir
- Arvydas Vanagūnas, MD — Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos pirmininkas.

Dr. Vanagūnas pradėjo diskusijas ir ta proga suminėjo, kaip išėivijos gydytojais pavieniui ar per ALG sąjungą ir per draugijas JAV, Kanadoje, Australijoje ir Europos kraštuose prisidėjo darbu, medikamentais ir pinigais, kad pagelbėtų Lietuvos žmonėms. Jis paminėjo, kad sąjungos valdybos nariai daug pastangų parodė, padėdami iš Lietuvos atvykstantiems

Dr. A. Vanagūnas, Amerikos LG sąjungos pirm., atidaro suvažiavimą.

gydytojams sudaryti sąlygas aplankyti liginines ar sudaryti kad galėtų pasilikti ilgesniam laikui. Individualiai supažindino su kiekvienu kalbėtoju.

Dr. R. Matulionis paaiškino, kaip palaikomi ryšiai su Vilniumi (ir Lietuva) per Madison'ą, Wisconsin'o sostinę. Vilniaus ir Madisono miestai bendrauja, kaip "sister cities". Iš Lietuvos, Vilniaus universiteto ir kitų aukštųjų mokyklų atvyksta įvairių mokslo sričių studentų, o ypatingai dažni svečiai yra medicinos studentai. Atvyksta nemažai ir kitokių profesionalų. Madisone išeivių lietuvių nedaug, tačiau su atvykstančiais palaikomas organizuotas ryšys. Viskansino lietuviams profesionalams, akademikams kilo mintis čionykščius profesionalus suorganizuoti, kad ir Lietuvai galėtų efektingiau savo mokslinį bei praktinį patyrimą perduoti ir su atvykusiais žiniomis pasidalinti. Paragino, kad gydytojai turėtų jungtis į profesionalų organizaciją ir išdalino įstojimo anketas.

Rasa Lakas, energingai ir sumaniai vadovauja *Lithuanian Mercy Lift*. Ji papasakojo, kaip susiorganizavo energingi jauni lietuviai, tėvynės meile užsidegę, 1990 m. balandžio mėnesį, Sovietams įvedus blokadą Lietuvoje,

spontaniškai suorganizavo *Mercy Lift (ML)* — medicininę pagalbą Lietuvai. Per paskutinius 17 mėnesius ML Lietuvos Sveikatos ministerijai, pasiuntė daugiau kaip 320 tonų vaistų ir medicinos reikmenų. Visa tai buvo gauta iš įvairių farmaceutinių kompanijų: *Bristol Meyers-Squibb, Miles, Lymphomed, Ben Venue-Labs, Walgreens, Osco, Davis&Geck, Ethicon ir Burroughs-Wellcome*. JAV vyriausybė buvo žadėjusi paskirti 5 mil. dolerių vaistų transportacijai. Deja, pažadai nebuvo išpildyti. Iš tos sumos Lietuvai teko tik dalinis vieno transporto išlaidų padengimas. R. Lakas suminėjo keletą gydytojų specialiai juos parėmusių.

Dr. Juozas Laukaitis kalbėjo, kad jis dirba kartu su estų atsovu dr. *Lya Karm* ir latviu dr. *Erik Niedritis US Baltic Foundation* sveikatos skyriuje, kurį suorganizavo Linas Kojelis ir Jurgis Ramonas sostinėje, Washington, DC. Jie paruošė 3 projektus, kurie jau vykdomi. Pirmasis projektas — praveisti **sveikatos statistikos reformą**. Sovietinių laikų duomenimis negalima patikėti, nes nebuvo laikomasi *World Health* organizacijos taisyklių, kaip pavyzdžiui, skaičiuojant kūdikių mirtingumą. Sovietinė statistika rodė "pagerintą" padėtį. To projekto įvykdyme pagelbės JAV *National Center for Health Statistics, CDC.*, prisidės dr. *M. Feschbach* — ekspertas iš *Georgetown* universiteto, *WHO* atstovas ir *Illinois* universiteto Čikagoje *Public Health School* atstovas.

Antras projektas — į steigti higienos ir sveikatos kursus **Pabaltijo valstybių vidurinėse mokyklose**. Čia bendradarbiaus *Long Island, N.Y.* mokytojų sąjunga. Ji paruošė "Growing Healthy" programas ir nusiųs grupę atstovų, kurie išmokys kaip tą programą vykdyti. Programų tekstai jau yra Latvijoje ir verčiami į estų, latvių ir lietuvių kalbas.

Trečiasis projektas — visuomenės švietimas sveikatos klausimais. Profilaktinė informacija apie alkoholizmą, rūkymą, vėžį, kraujo spaudimą, AIDS ir nėščių moterų sveikatingumą. Ruošiami leidiniai, kurie bus spausdinami dideliais tiražais ir skleidžiami visuomenėje.

Arūnas Draugelis pranešė, kaip Lietuvai padeda Ilinojaus universiteto Čikagoj *School of Public Health*. Šiais metais buvo pasirašyta su

Lietuvos sveikatos ministerija 5 metų sutartis dėl "Student Exchange" programos, pagal kurią į Iliojaus universiteto *School of Public Health* bus priimami penki asmenys kasmet studijuoti sanitarijos mokslų, kad gįžę į Lietuvą, jie dirbtų miestų, miestelių, mokyklų, kurortų higienos specialistais. Iliojaus universiteto atstovai, prof. Kevin Croke vadovaujami, asmeniškai susipažino su Lietuvos sanitarine padėtimi, aplankė keletą ligoninių, domėjosi miestų ir bendrai miestų kanalizacijos sistemomis ir geriamo vandens sveikatingumu. Daugumoje visa tai yra labai primityvioje padėtyje. Jų iniciatyva siunčiama tais klausimais literatūra, knygos, laboratorijoms reikmenys, kompiuteriai ir pan.

Po pranešimų buvo daug klausimų ir įvairių pasiūlymų, kaip tas problemas greičiau ir lengviau spręsti. Sunkiausiai išsprendžiamas finansinis klausimas. Iliojaus universitetui sunku planus, įvykdyti, nes jo biudžetas yra smarkiai sumažintas.

Buvo keletas kolegų atvykusių iš Lietuvos, kurie irgi dalyvavo diskusijose. Kalbėjo prof. dr. Vytautas Sirvydis, prof. dr. Elena Eringienė — abu iš Vilniaus universiteto, dr. A. Gutauskas — Kauno medicinos akademijos oftalmologas ir Lietuvos enciklopedijos leidyklos direktorius dr. Mykolas Mikalajūnas. Dr. Mikalajūnas ragino užsiprenumeruoti Lietuvoje ruošiamą dviejų tomų "Medicinos Enciklopediją".

Dr. Jonas Gintautas, dr. J. Prunskio paprašytas, papasakotjo apie savo projektus ir

Prof. dr. Elena Moncevičiūtė-Eringienė — viešnia iš Lietuvos. Kalba suvažiavimui apie kovą su vėžio liga Lietuvoje.

Is k. dr. J. Gintautas iš N. Yorko, dr. J. Laukaitis iš Washington, D.C.

veiklą Lietuvoje. Jis šią vasarą atidarė Vilniuje gydymo kabinetą, kur dirba vietos gydytojai. Be to, įsigijo nemažą žemes plotą ir planuoja statyti kliniką. Vieną iš savo vaikų, JAV baigusį gimnaziją, nukreipė į Lietuvą medicinos studijoms (ir sukurtų šeimą!). Jis kalbą baigė: "Rekonstruokime Lietuvą su meile ir pasiaukojimu ir reikalingus pertvarkymus atlikime skubiai". Jo sklandžia kalba labai domėjosi jaunoji gydytojų karta. Paminėjo, kad jis Lietuvai pasiuntęs per 300,000 dol. vertės instrumentų ir kelias tonas vaistų, bet organizuojamas kabineta ir kituose darbuose, patyręs daug biurokratinių sunkumų.

Dr. V. Šaulys trumpai pristatė neseniai išleistą dr. K. Paprockaitės-Šimaitienės knygą "Balto chalato simbolika". Knygos recenzija buvo "Medicinoje" 1991 m. #1.

Po trumpos pietų pertraukos, 1:30 val. p.p. buvo iškilmingas suvažiavimo atidarymas, kurį pravedė sąjungos pirmininkas dr. A. Vanagūnas. Po JAV ir Lietuvos himnų, Lemonto lietuvių Misijos klebonas kun. L. Zaremba, SJ sukalbėjo prasmingą suvažiavimui skirtą invokaciją. Dr. Vanagūnas perskaitė dvejų metų bėgyje išėivijoje mirusių kolegų pavardes kurių buvo 31. Mirusieji pagerbti susikaupimo minute. Kitam sąrašė — dvejų metų laikotarpėje medicinos studijas išėivijoje baigė 29 gydytojai. Juos sveikiname ir tikimės, kad jie įsijungs į mūsų gretas.

Dr. V. Sirvydis, svečias iš Lietuvos

Suvažiavimą sveikino Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. Antanas Razma, ALT'os ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu dr. Vytautas Dargis, Lietuvos Gydytojų sąjungos vardu — dr. V. Sirvydis. Jis kvietė visus 1992 m. atvykti į Klaipėdą, į LGS suvažiavimą ir į Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavimą Vilniuje 1993 metais.

Dr. A. Vanagūnas atidarymo kalboje sakė, kokia nuotaika buvo apėmusi mus visus dėl sausio 13 įvykių Lietuvoje — pasibaisėjimas okupanto žiaurumais ir džiaugsmas, kai nepriklausomybės kova buvo pagaliau laimėta. Sovietų blokada ir sausio 13 mus, laisvėje gyvenančius, dvasiškai sujungė su Lietuvos gydytojais. Dauguma Lietuvos gydytojų parodė patriotizmą, pasiaukojimą kovoje už laisvę. Už Lietuvos ribų gyvenantieji gydytojai sielojosi savo tautiečių tėvynėje sveikatos problemomis, jų nepritekliais ir stengėmės padėti medikamentais, vaistais, konsultacijomis. Iš Lietuvos atvykusiems gydytojams stengėmės padėti stažuotėmis, stipendijomis, parūpindami medicininės literatūros ir kt.

Dr. Vanagūnas paminėjo sąjungos veiklos sunkumus: mažėja draugijose narių skaičius, trūksta finansų — valdyba neturi nuolatinių pajamų, kad galėtų sistemingai veikti. Jis pasidžiaugė, kad šįmet įsikūrė nauja draugija Kvebeke, Kanadoje. Pirmininkas pasidžiaugė, kad organizuojant pagalbą Lietuvai, įsijungė antros,

Prof. Aleksandras Štomas, Ph.D.

trečios kartos lietuviai, kurie buvo nutolę nuo tautinių reikalų. Tautinės šaknys išleido naujas, gajas atžalas.

Prof. dr. Aleksandras Štomas buvo pakviestas visuomeninei paskaitai tema "Dabartinė Lietuvos padėtis ir perspektyvos ateičiai". Dr. G. Balukas pristatė profesorių auditorijai. Dr. Štomas gimęs Kaune. Lankė M. Pečkauškaitės gimnaziją. Studijavo teisę Vilniaus ir Maskvos universitetuose. Papuolęs į valdžios nemalonę, 1973 m. išvyko į Londoną. Ten studijavo politinius mokslus ir dėstė universitete. Dabar dėsto Hinsdale College, MI. Visą laiką aktyviai domisi Lietuvos ir Pabaltijo teisiniu ir politiniu vystymuisi prieš ir po nepriklausomybės paskelbimo. Dr. Štomas 1991 m. vasarą lankėsi Rytų Europoje ir Lietuvoje, kartu su keliais žinomais amerikiečių ekonomistais.

Paskaitoje prof. dr. Štomas pasakojo, ką matė, girdėjo ir patyrė Lietuvoje, jos politiniame ir ekonominiame gyvenime. Palietė konstitucijos klausimą, partijas, spaudą, ekonomiką, bankų organizavimą ir kitas ateities perspektyvas. Po nepavykusio konservatyvių partiečių sukilimo Lietuvos nepriklausomybė pripažino beveik visos demokratinės vyriausybės (išvakarėse JAV pripažinimo). Nežiūrint ekonominių sunkumų, Lietuva su pakilia nuotaika tvarkosi savarankiškai. Labai svarbi yra AT pirmininko Vytauto Landsbergio išmintinga laikysena ir veikla. Baigdamas pro-

Dalis ALG sąjungos suvažiavimo dalyvių paskaitų metu.

fesorius pasakė, kad "Landsbergis — Dievo dovana mūsų tautai". Ilgai plojome kalbėtojui. Po paskaitos buvo daug klausimų prelegentui.

Po paskaitos ir trumpos pertraukos vyko darbo posėdis. Draugijų atstovai pranešė apie draugijų veiklą.

New York'o ALG draugijos pirmininkė dr. K. Šimaitienė pranešė, kad draugija turi 30 aktyvių narių. Šiais metais buvo išrinkta nauja valdyba, kurion įeina ir jaunųjų atstovai. Dr. V. Avižonis, ilgametis draugijos pirmininkas, dėl sveikatos pasitraukė iš pareigų. Draugija tradiciniai palaiko gerus ryšius su sąjungos valdyba. Valdybos nariai pagal išgales bendradarbiauja "Medicinos" žurnale. Draugijos metiniame susirinkime visuomet būna paskaitos aktualiais medicinos klausimais ir sudaromi ateinančių metų veiklos planai. Draugijai sunku dažnai susirinkti dėl didelių geografinių nuotolių, — visu Atlanto pakraščiu: nuo *Maine* iki *Maryland* valstijų.

Dr. J. Šonta padarė pranešimą Ohio ALG draugijos valdybos vardu. Draugijoje likę tik apie 20 aktyvių narių, o prieš keletą metų buvo 60. Keletą šiandien pirmininkas minėjo mirusiųjų sąrašė, kiti išvyko poilsin, daugumoje pasirinkdami šiltesnį klimatą. Draugijon įstojo du jauni nariai. Spalio mėnesį draugijos tradicinio metinio susirinkimo-vakarienos metu, bus įteikta kultūrinė premija. Laureatas paaiškės prieš pat susirinkimą. Kaip žinome, kultūrinės premijos tradicija tęsiama jau daugiau kaip 30 metų.

Dr. Z. Brinkis, Kalifornijos LG draugijos pirmininkas pranešė, kad draugija tvarko dr. Pautieniaus našlės paskirtą stipendiją mokslo reikalais iš Lietuvos atvykusiems gydytojams pagelbėti. Šią vasarą parėmė dr. Danguolę Jankauskiene, kuri buvo atvykusi Sveikatos ministerijos rekomenduota, patirti, kaip tvarkomi neonatologijos ir pediatrikos skyriai ligoninėse. Aplankė kai kurias vaikų ligonines *Los Angeles*, *San Francisco* ir Čikagoje. Beto, draugijos valdybos iniciatyva buvo surinkta 2000 dol. aukų ir pasiūsta vaistų į Lietuvą sovietų blokadės metu.

Nebuvo pranešimų iš *Illinois* LG ir Kanados (*Quebek'o* ir Toronto) draugijų.

Lietuvos Gydytojų sąjungos vardu ALG sąjungą sveikino LGS tarybos narys prof. dr. V. Sirvydis. Jis paminėjo, kad Lietuvos žmonėms reikia tapti laisvais žmonėmis. Per 50 metų sistema mus žlugdė. Pradžiai pinigai ir vaistai mums buvo labai reikalingi. Dabar reikia išmokti patiems užsidirbti. Medicinos praktikos privatizacija dar ilgas kelias, kuris panašus į bendrą privatizaciją. Vaistais, instrumentais parama dar reikalinga. Išsivijos gydytojai gali būti naudingi universitetuose, iš kur pagalbėtų visai medicinai, naujų gydytojų ruošimui. Nuoširdi padėka, ką Lietuvos medicina iš išsivijos gydytojų gavo, patyrė.

Valdybos ir tarybos rinkimai

Nominacijos komisijos pirmininkas dr. Domas Giedraitis ir nariai dr. K. Šimaitienė ir J. Šonta pranešė, kad dabartinė ALGS valdyba sutiko pasilikti kitai kadencijai: A. Vanagūnas — pirmininkas, G. Balukas — vicepirmininkas, A. Pakalniškis — sekretorius/iždininkas, D. Variakojytė — ryšių su Lietuva koordinatore ir K. Jablonskis — specialioms reikalams. Taryba (direktoriai): K. Ambrozaitis, Z. Brinkis, R. Karka, V. Majauskas, A. Pavilanis, R. Šnipas, J. Šonta, M. Vygantas ir R. Zabieliauskas. "Medicinos" redaktorius V. Šaulys. Revizijos komisija: A. Čepulis, K. Jablonskis ir A. Paulius.

6 val. vakare — susipažinimo, pabendravimo valanda Lietuvių centro Meno galerijoje.

7 val. vakare — pokylis, vakarienė. Čia buvo pagerbtas prof. dr. Kevin Croke, Associate Dean, School of Public Health of Univer-

ALGS pagerbė atžymėjimu prof. K. Croke, Ph.D.

city of Illinois. Dr. A. Vanagūnas, įteikdamas jam specialų žymenį nuo ALG sąjungos, paminėjo jo darbus Lietuvos medicinai ir gydytojams. Jis jau du kartus lankėsi Lietuvoje sveikatos reikalais, daug pastangų ir geros valios pareikalavo mūsų labui, sudarant sutartį su Lietuvos Sveikatos ministerija dėl studentų pasikeitimo programos, išrūpino finacinę paramą ir transportą 5 gydytojams-stebėtojams atvykusiems pasitobulinti ir t.t. Buvo pagerbtas dr. D. Vidyasagar, kuris yra prieš laiką gimusių ir sergančių naujagimių pediatrikos skyriaus direktorius Ilinojaus universiteto klinikose. Jis buvo Lietuvoje ir planuoja steigti tenai panašią kliniką, kad sumažintų kūdikių mirtingumą Lietuvoje. Abu svečiai padėkojo už žymenis ir savo kalbose pakartotinai įsipareigojo tęsti savo darbus Lietuvos labui.

Rugsėjo 1 d., sekmadienį, 11 val. ryto pamaldose Lietuvių centro bažnyčioje kun. L. Zaremba prisiminė gydytojų suvažiavimą ir maldose mirusius gydytojus.

Po užkandžių, buvo pradėta mokslinė suvažiavimo programa, kurios pagrindinė tema: **AIDS liga ir pažanga jos gydyme**". Tos temos įvairius aspektus aptarė ir diskutavo susirgimo atvejus d-rai; A. Vanagūnas, D. Variakojis ir E. Razma. (Aids virologija, epidemiologija, patofiziologija, diagnozė, gydymas, prognozė ir apsisaugojimas).

Suvažiavimo nutarimai — rezoliucijos

1. Suvažiavimo dalyviai sveikina Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininką **Vytautą Landsbergį** ir kartu didžiuojasi pozityviai ir kūrybingai nusiteikusių, laisvę atgavusių tautą.

2. Suvažiavimas sveikina Lietuvos gydytojus, išsikovojus laisvę ir dėkoja už ilgų metų ištvermę ir pastangas, besirūpinant lietuvių tautos sveikatingumu.

3. Suvažiavimas ragina **tęsti ir stiprinti ryšius tarp išeivijos ir Lietuvos gydytojų**.

4. Suvažiavimas pageidauja, kad Valdyba kontaktuočių veikloje nedalyvaujančius gydytojus ir kviestų juos įsijungti į PLG sąjungą.

5. Suvažiavimas dėkoja organizacijoms ir pavieniams asmenims, atsiliepusiems į Lietuvos šauksmą paremti juos anuo sunkiu laikotarpiu vaistais ir medicinos instrumentais. Ragina ir toliau tą darbą tęsti.

6. Valdyba prašoma ir toliau tarpininkauti teikiant paramą ir informaciją, liečiančią medicinos studijas, profesinį tobulinimąsi, vaistus ir aparatūrą.

7. Valdyba įpareigojama tartis su LG sąjunga dėl galimo PLGS statuto pakeitimo.

8. Valdyba įpareigojama tęsti išeivijos gydytojų "Medicinos" žurnalo leidimą ir dėkoja redakciniam kolektyvui ir administracijai iki šiol sėkmingai dirbusiems žurnalo labui.

Išvadų Komisija: Kazys Ambrozaitis, MD
Juozas Laukaitis, MD
Vytautas Majauskas, MD
1991 m. rugsėjo 1 d.

Suvažiavimo Rezoliucijų komisija: iš k. Juozas Laukaitis, Kazys Ambrozaitis ir Vytautas Majauskas.

ALGS valdybos posėdžiai

Arvydas Vanagūnas, MD — pirmininkas
 Gediminas K. Balukas, MD — vicepirmininkas
 Aloyzas Pakalniškis, MD — sekretorius-iždininkas
 Daina Variakojis, MD —
 spec. ryšiams su Lietuvos medikais
 Kostantinas Jablonskis, MD —
 specialiems uždaviniams
 Vaclovas Šaulys, MD — "Medicinos" redaktorius

■ Rugsėjo 26 d. Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos valdyba susirinko posėdžiui V. Šaulio rezidencijoje. Dalyvavo valdyba ir dalis "Medicinos" redakcinės komisijos: Arvydas Vanagūnas — pirm., G. Balukas, D. Variakojis, K. Jablonskis, V. Šaulys, M. Budrienė, F. Kaunas ir K. Rimkus.

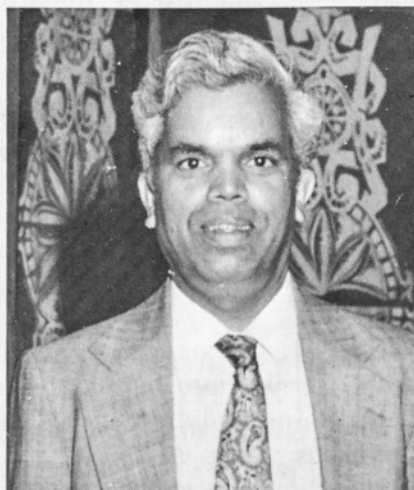
Pasidalinta įspūdžiais apie ALGS suvažiavimą vykusį š.m. rugpjūčio 30 iki rugsėjo 1 d. PL centre, Lemonte. Dauguma atsiliepė teigiamai ir buvo patenkinti programos apimtimi ir dalyvių skaičiumi. Dar ne visos išlaidos tiksliai žinomos, nes negautos visos sąskaitos, tačiau, atrodo, kad bus suvesta su nedideliais nuostoliais. Neturint nuolatinio moterų pagalbinių vienetų ir nepadedant ILG draugijos valdybai, kurios ankstesniems suvažiavimams atlikdavo daug organizacinių funkcijų, viskas vyko, palyginamai gana, sklandžiai.

Priimtas sąjungos pavadinimo pakeitimas — tai buvo svarstyta suvažiavime. Ankstesnis pavadinimas — "(Laisvojo) Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga" terminas, atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, pasidarė netikslus ir nelogiškas, nebent į jį būtų įjungtas ir nepriklausomos Lietuvos Gydytojų sąjunga. Lietuvoje gydytojai mus viršija skaičiumi — galimai vientik Vilniuje yra daugiau gydytojų, negu mūsų "pasulyje". Būtų logiška, jeigu turėtume vieną lietuvių gydytojų sąjungą. Gal tai bus įmanoma ateityje! Suvažiavime buvo pasiūlymų pasivadinti "išeivijos", "išeivijoje", "užsienio", "Amerikos" Lietuvių gydytojų sąjunga, tačiau nė viena iš jų pilnai neaptaria mūsų visų situacijos: jaunieji lietuviai gydytojais nesijaučia esą išeiviai, netikslu juos vadinti užsieniečiais; Amerikos — sąvoka irgi siaura — turim kolegų Australijoje ir Europoje, kurie anksčiau buvo susiorganizavę į draugijas ar

klubus. Tuos visus aspektus išdiskutavus, nartata pavadinimą pakeisti į Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungą — ALGS arba LAMA — Lithuanian American Medical Association.

Dr. G. Balukas priminė, kad reikia ką nors daryti su Ilinojaus Liet. Gydytojų draugijos valdyba, kuri atsisakė bendradarbiauti ruošiant ALGS suvažiavimą, jau daugiau negu metai laiko nesušaukė narių susirinkimo, neapmokėjo nario mokesčio ALGS valdybai, neapmokėjo prieš du metus draugijos susirinkimo paskirtų medicinos muziejui 1.000 dolerių, daugiau, kaip trys metai neišrenka narių mokesčio. ALGS valdyba turėtų įsipareigoti sušaukti ILG draugijos narių susirinkimą, kuriame būtų išsirinkta nauja valdyba. Susirinkimo pagrindinei paskaitai pasiūlė pakviesti dr. D. Bajorūnaitę iš New York'o.

Dr. Vanagūnas telefonu kalbėjo su neseniai iš Lietuvos grįžusiu dr. D. Vidyasagar, Illinois universiteto neonatologu. Jis turįs didelių planų apimančių 66,000 dolerių biudžetą, kurį paruoš ir atsiųs susipažinimui sekančiam posėdžiui. Pirmininkas mano, kad tokias lėšas būtų sunku sukelti, nebent tą projektą remtų valdžios įstaigos. Dr. Vanagūnas susisieks su Linu Kojeliu, US Baltic Foundation prezidentu, ir pasitars tuo reikalu.

Dr. D. Vidyasagar

Pirmininkas priminė, kad mums, valdybai, reikalinga turėti nuolatinį pajamų. Daugėja įvairių problemų. Buvo pasiūlyta ir trumpai diskutuota suvažiavime, kad padidinus nario mokesčių iki 100 dolerių metams, į kurį įeitų ir

“Medicinos” prenumeratos mokestis, būtų įmanoma pasitelkti apmokamą sekretorę, kuri palengvintų administracinius įsipareigojimus valdybai, o gal ir “Medicinos” redakcijai bei administracijai.

“Medicinos” redaktorius nusiskundė, kad vis sunkiau surasti kas parašytų į žurnalą ir vargu bus įmanoma, žurnalo antrą numerį paruošti iki šių metų pabaigos. D. Variakojytė ir Vanagūnas pasiūlė, vietoj mokslinių straipsnių talpinti abstraktus. Yra nemažai lietuvių gydytojų akademikų, kurie kasmet paskelbia po keletą abstraktų medicinos žurnaluose. Jus reiktų pritaikinti mūsų žurnalui ir surasti autorius.

Sekančiam posėdžiui numatyta susirinkti lapkričio 13 dieną, 7 val. v.

* * *

Lapkričio 13 d., 1991 m. kolegės Dainos Variakojis rezidencijoje įvyko Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos posėdis. Dalyvavo valdybos nariai: A. Vanagūnas, G. Balukas, K. Jablonskis, V. Šaulys ir svečiais — M. Budrienė ir L. Ragas.

Pirmininkas turėjo keletą pranešimų. Prieš porą savaitių Čikagoje lankėsi 5 lietuviai studentai medikai. Juos atvežė iš Madison, Wisc., dr. J. Sykes, kuris yra studentų pasikeitimo tarp Vilniaus ir Madison universitetų programos iniciatorius ir vedėjas. Dr. Sykes yra lietuvių kilmės ir tose pareigose nuoširdžiai daug dirba. Lietuvos studentai Madisono universiteto medicinos mokykloje ir ligoninėse turi progos susipažinti su amerikietiška medicina. Ten lietuvių nedaug ir juos pradžiugina proga apsilankyti Čikagoje, Amerikos lietuvių “sostinėje”. Čikagoje juos globojo sąjungos pirmininkas A. Vanagūnas.

Lietuvoje med. studijas baigęs oftalmologas dr. A. Gutauskas susitarė su New York'o miesto Eye & Ear Infirmary observacijos kursui. Kadangi neturi artimų giminių, prašo piniginės pagalbos. Patyrus, kad tenai yra rimta programa, nutarta, kad ir dalinai, paskirti stipendiją.

Iš Kauno Medicinos akademijos, kardiologijos skyriaus, nori atvažiuoti dr. Tomas Kazakevičius 3 mėnesiams į Illinois Masonic ligoninę pasimokyti širdies chirurginiame skyriuje. Reikalinga piniginė parama.

Valdyba porą dienų globojo dr. M. Čiabotą. Jis yra vilnietis, Lietuvos parlamento narys ir ten Sveikatos reikalų komisijos narys. Jis buvo atvykęs su keliais kitais Lietuvos parlamento nariais, lankėsi Čikagoje ir Illinois sostinėje — Springfield'e, kur jiems teko stebėti Illinois senato posėdžius. Valdybos globojamas svečias turėjo progos pamatyti Čikagos ligonines ir pabendrauti su Čikagos ir Lemonto lietuviais.

Dr. D. Vidyasagar, Illinois universiteto Čikagoje pediatrikos profesorius, vedėjas neonatologijos skyriaus, praeitą vasarą lankė Lietuvos universitetų, rajonų ir didesnių miestų ligonines, susipažino su naujagimių bei prieš ir po-gimdyminio laikotarpio motinų sveikatos priežiūrą. Matė, koks vaikų gydymas ir slaugymas ligoninėse ir kaimų ambulatorijose. Žinoma, rado didelį technologijos ir medicinos resursų srityje skirtumą, lyginant su Čikagos ligoninėmis ir ambulatorijomis. Turėjo progos pasikalbėti su vietos gydytojais ir Sveikatos ministerijos personalu. Dr. Vidyasagar turi kilnių planų. Pirma, norėtų suorganizuoti Lietuvoje pusmečio kursus, kuriuose būtų paruošiama keletą neonatologų. Antra, didesniuose centruose įsteigti naujagimių, ypač prieš laiką gimusiems, intesyvaus gydymo skyrius. Trečia, norėtų pagerinti laboratorijų galimybes. Kūdikių mirtingumas labai aukštas. Sumažinus prieš laiką gimusių kūdikių mirtingumą, pakiltų sveikatingumo indeksas.

Dr. Variakojytė pranešė, kad jos kolegė sutiktų priimti pas save apsigyvenimui asmenį dalyvaujantį patologijos observacijoje, bet turėtų būti moteris.

Dr. Leonidas Ragas, pasikalbėjęs su Loyolos Odontologijos dekanu, susitarė, kad universitetas padėtų Lietuvoje suorganizuoti kursus stomatologams, kur galėtų parodyti, kaip naudoti naujas sintetines medžiagas dantų gydymui. Jis planuoja susikviesti čia gyvenančius lietuvius odontologus ir su jais pasitarti dėl to projekto. Tas projektas irgi pareikalaus nemažai kapitalo ir kitų kolegų pritarimo.

Dauguma projektų susiję su nemažomis išlaidomis. Nutarta, kad valdybą vėl rašys laiškus gydytojams ir prašys aukų. Tikimasi, kad paaiškinus, kolegos padės įvykdyti bent dalį projektų. Sekantis posėdis sausio 16 d., Jaunimo centre, 7 val. v.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija — OLGD

1990-1991 metų Ohio Lietuvių gydytojų draugijos valdyba:

Dainius Degesys DDS — pirmininkas
 Juozas Šonta MD — vicepirmininkas
 Algimantas Skrinska MD — sekretorius
 Vytautas Maurutis DVM — Iždininkas
 Nellie Juškėnas MD — valdybos narė

1991 m. rugpjūčio 18 d. įvyko OLGD metinė gegužinė dr. Algio Skrinskos dvare, Medina, Ohio. Oras, kaip pridera rugpjūtyje, karštas, kai susirenkame pas vienus ar kitus Skrinskus! Buvo daug pramogų: maudėmės baseine ir žaidėm tenisą. Valgėm skanų maistą, pagamintą Moterų Pagalbinio vieneto. Dalyvavo daug kolegų-kolegių, nemažai svečių, net seniai nematyta dr. Irena Jesienė buvo atvykusi iš pietinės Ohio valstijos.

1991 m. OLG draugijos valdyba, iš k. V. Maurutis, A. Skrinska, N. Juškėnienė, D. Degesys ir J. Šonta.

OLG draugijos pirmininkas Dainius Degesys pravedė trumpą susirinkimo programą, kur buvo svarstomi draugijos ateities planai.

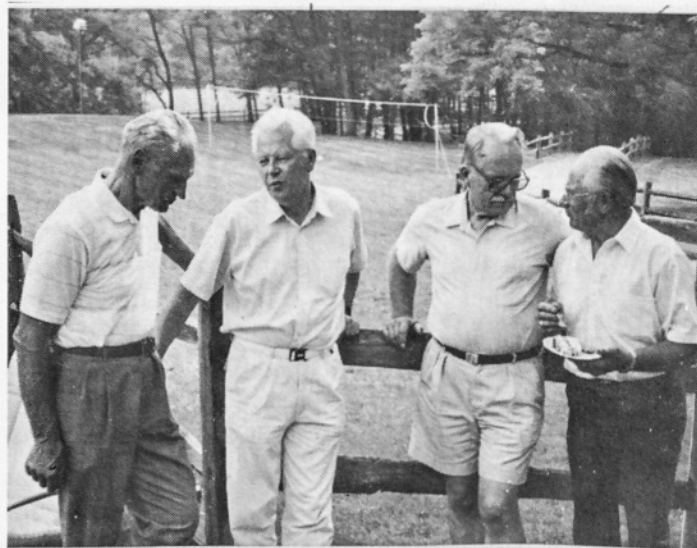
Gydytoja iš Lietuvos dr. Kairienė atsakinėjo į jai pateiktus klausimus. Viešnia ragino kolegas gydytojus lankytis ir net grįžti į Lietuvą jai padėti medicinos praktikoje.

Ohio LGD metinis susirinkimas

Š. m. spalio 27 d. OLGD Clevelande turėjo metinį susirinkimą, kuris buvo pradėtas 10 val. su Mišiomis Dievo Motinos bažnyčioje, kurios buvo aukojamos už mirusius draugijos narius.

Vidurdienį Clevelando Lietuvių Namuose įvyko metinis draugijos narių susirinkimas. Perskaitytas ir priimtas pereinamųjų metų susirinkimo protokolas. Praeitais kadencijos metais draugijos valdyba turėjo 6 posėdžius, metinį susirinkimą ir vasaros gegužinę. 35-tajai metinei kultūrinei premijai buvo 3 pasiūlymai. Premija paskirta balsavimo keliu Clevelando lituanistinės Šv. Kazimiero mokyklos mokytojams. Diskusijose buvo paminėti Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavime Čikagoje svarstyti reikalai.

OLG draugijos valdyba buvo perrinkta sekantiems metams. Ją sudaro d-rai: Dainius

OLGD gegužinėje 1991 m. vasarą. Iš k. J. Skrinska, svečias iš Lietuvos inž. Kairys, A. Čepulis ir V. Maurutis.

Degesys, Juozas Šonta, Vytautas Maurutis, Algis Skrinska ir Nelė Juškėnienė. Susirinkimas nubalsavo ateinančiais metais tęsti kultūrinės premijos tradiciją. Clevelando lietuviškoji bendruomenė dėkinga gydytojams ne vien už jų teikiamus sveikatos patarnavimus, bet ir už stiprinimą lietuviybės išseivijoje.

Suvažiavimo pabaigoj buvo bendri pietūs. Prieš pradėdant pietaut dr. Juozas Šonta perskaitė kultūrinės premijos paskyrimo aktą. 1000 dolerių premiją Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokytojų vardu priėmė dr. Živilė Vaitkienė.

Po sočių valgių dr. Algis Skrinska dalyvius supažindino su skulptoriumi Juru Palukaičiu. Jis sukūrė poeto Maronio biustą, kuris ateinantį pavasarį bus pastatytas Clevelando lietuvių kultūriniame darželyje. Jaunasis meninikas yra baigęs meno studijas Vilniuje. Jis papasakojo apie buvusias meno galimybes sovietų okupacijos metu. Jis parodė ekrane savo kūrinių skaidres ir paklaustas, atsakinėjo į svečių klausimus. (Dirva, 1991 m. lapkr. 7 d.).

Poilsiaują Gydytojai Putname

Naujosios Anglijos Connecticut'o valstijos šiaurės rytų pakraštyje yra nedidelis miestelis Putnamas. Miestelis niekuo nepasižymi, nebent vardu, primenančiu ir pagerbiančiu Amerikos laisvės kovų generolą Israelį Putnamą. Lietuviams Putnamas yra nemažos reikšmės vietovė. Čia įsikūrusios Marijos Nekalto Prasadėjimo vienuolijos seselės, metų metais skleidžiančios lietuvišką švietimą ir kultūrą, auklėjančios lietuviškoje dvasioje jaunimą, išlaikančios "Neringos" jaunimo stovyklą bei skleidžiančios, įvairiu būdu keliančios krikščioniškąjį tikėjimą. Jos taip pat Matulaičio globos namuose priglaudusios apie šimtinę nepajėgių ir globos reikalingų lietuvių. Šalia vienuolyno yra įsikūręs Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas, sutrumpintai pavadintas ALKA, kuriame sukaupta ir tebekaupiama lietuvių kultūros pasireiškimų medžiaga. Ja gali naudotis tos medžiagos reikalingi asmenys.

NIUJORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA (NYLGD)

Palyginamai gausus dalyvių ir įvairios programos, įvyko NYLGD metinis susirinkimas. Ilgamečiui draugijos pirmininkui dr. Vytautui Avižoniui sunegalavus, susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: pirmininkė — **Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė MD**, vicepirmininkas — **Petras Dičpinigaitis MD**, sekretorė — **Dana Saldaitytė MD**, išdininke liko — **Leonida Giedraitienė**, narė — **Filomena Ignaitienė MD** ir Kontrolės komisijos pirmininkė — **Jolita Trojanienė DDS**.

Sveikintina, kad NYLGD turi ir naujų narių. **Dr. Saulius Skeivys** ir **dr. Melanie Kazlas** nariai jau antrus metus; šįmet į draugiją įstojo **dr. Petras Dičpinigaitis**.

Susirinkimas buvo smulkiau aprašytas dr. J. Kriaučiūno "Medicinos" š. m. pirmame numeryje, 23–25 p.

NYLGD draugijos susirinkimo gegužės 4 d. 1991 m. dalyviai. Iš k., sėdintieji: Aldona Švabonienė, Danutė Mortorfano, Konstancija Šimaitienė (draugijos pirmininkė), Jolita Trojanienė ir Marija Žukauskienė; stovintieji: Leonida Giedraitienė, Algis Pliūra (svečias iš Lietuvos), Regina Soldaitienė, Felė Ignaitienė, Juozas Dičpinigaitis, Janina Sniečkienė, Jūra Šukienė, Petras Dičpinigaitis, Stefa Dimienė ir Juozas Kriaučiūnas.

Šioje vietovėje dabartiniu metu gyvena 7 lietuviai gydytojai. Jie nesiverčia praktika, visi pensininkai. Kai kurie jų reikalingi nuolatinės globos, kiti dar dalyvauja lietuviškoje visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Išvardysiu gydytojus ir labai suglaustai pateiksiu jų darbuotę.

Dr. Bronie (Bronius) Apsbaga yra veiklus JAV LB Putnamo apylinkės valdybos narys, pajėgus paruošti, ypač versti į anglų kalbą, raštus, siunčiamus Amerikos aukštiems valdžios pareigūnams ir amerikiečių spaudai Lietuvos reikalais.

Stefanija Birutienė, dantų gydytoja ir **dr. Irena Giedrikienė** — abi globojamos Matulaičio namuose, nepajėgios nieko daryti, net su kitais komunikuoti.

Dr. Juozas Kriaučiūnas vis dar veiklus keliose organizacijose. Jis yra ALKA direktoriato pirmininkas ir ALKA bei jos reikalų tvarkytojas, taip pat Balfio įgaliotinis. Jis lapkričio mėnesį pravedė Balfui remti vajų ir dabar telkia lėšas Alkai išlaikyti. Jis yra LB apylinkės valdybos narys (buvęs daug metų pirmininku), taip pat priklauso vienuolyno seselių rėmėjų grupei. Jo rašytų korespondencijų ir straipsnių nuolat randama periodikoje. Nesenai "Drauge" tilpo jo rašytas straipsnis apie AIDS ligą. Jam tenka prižiūrėti ir Mindaugo pilį, esančią prie pat jo sodybos, kurioje meno darbais pavaizduota Lietuvos karaliaus Mindaugo šeimos tragedija.

Dr. Antanas Matukas, jau globojamas Matulaičio namuose, praėjusią vasarą atšventė savo 97 metų amžiaus sukaktį. Paminėjimą pradėjo šv. Mišiomis vienuolyno koplyčioje, o po to savo namuose, kur dukros suruošė pabendravimą ir vaišes. Jis vis dar domisi įvykiais Lietuvoje, kartais ir komentuoja juos. Džiaugiasi Lietuvoje atkurta "Fratemitas Litanica" medikų korporacija, kurios nariu jis buvo nuo studentavimo laikų.

Dr. Petronėlė Totoraitienė, DDS, jau keliolika metų yra vienuolyno seselių pagelbininkė. Jos parašytų straipsnelių, pateikiančių vienuolijos seselių ir katalikų veikėjų veiklą, tilpo periodikoje. Ji buvo ir vietos LB valdybos narė.

Jau daug metų vienuolijos seselė, buvusi dantų gydytoja, **Rita Trimakienė** vis domisi medicinos pažanga, mėgsta papasakoti įdomesnius įvykius iš savo studentavimo dienų ir sa-

vo praktikos. Ji buvo kontrolės komisijos nare vietos LB.

Medikai, išskyrus Matulaičio namuose globojamas, susitinka, jei ne dažniau, tai sekmdieniais ir šventadieniais, nes visi pamaldų vienuolyno koplyčioje dalyviai susirenka bendriems pusryčiams ar pietums. D-rai Apsbaga ir Kriaučiūnas yra aktyvūs New York'o lietuvių gydytojų draugijos nariai.

Neretai vienuolyne lankosi dantų gydytojas **V. Vaitkus**, turėjęs kabinetą Worcesteryje. Vasaromis jis gyvena Cape Code, žiemomis — Floridoje. Gaila, kad jis sugaišta daug laiko keliaudamas iš vienos gyvenvietės į kitą. Jis kai kada talkina putnamiečiams.

Juozas Kriaučiūnas

Kvebeko Lietuvių Gydytojų draugija

Kaip praeitam "Medicinos" numery buvo rašyta, Montrealyje, Kanadoje dr. Aleno Pavilano iniciatyva, buvo įkurta Kvebeko Lietuvių kilmės gydytojų draugija. Steigiamasis susirinkimas įvyko 1990 m. spalio 18 d., kuriame buvo išrinkta valdyba: A. Pavilanis MD — pirmininkas, J. Mališka DDS — vice-pirmininkas, I. Danytė MD — sekretorė, A. Garfinkle MD — įždininkas ir V. Pavilanis MD — mokslinių reikalų direktorius.

Kvebeko LG draugija ruošiasi antram meetingui susirinkimui.

Dr. Irena Danytė yra paskirta neurologijos skyriaus viršininke *Jewish Hospital of Hope* ligoninėje

Dr. Vyta Seniukaitė paskirta *Obstetrics-Gynecology* departamento viršininke *Royal Victoria* ligoninėje, kuri yra pagrindinė *McGill* universiteto ligoninė.

Dr. Alėnas Pavilanis yra *Chairman of the Board of College of Medicine of Quebec Family Physicians (Pressident du Conseil d'Administration College des Medecins de Famille du Canada, Section Quebec)*.

Dr. Donaldas Pališaitis yra kardiologas Montrealyje. Dabar jis išvyko dėstyti kardiologijos ir gydyti žmones į Kiniją su kitu gydytoju iš *Hospital du Sacre Coeur, dr. Norman Bethune*.

GAJA

ATEITININKŲ MEDIKŲ KORPORACIJA

LITHUANIAN CATHOLIC PHYSICIANS' ASSOCIATION

1991 m. rugsėjo 1 d. 5 val. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte buvo sušauktas "Gajos" susirinkimas. Tas sutapo su Amerikos LG suvažiavimo pabaiga, kuri vyko irgi Lemonte PL centre. Be to, tą pačią dieną Čikagos ateitininkai turėjo savo vasaros pikniką-gegužinę. Gydytojų suvažiavimo proga, susirinkimas susilaukė daug svečių ir ne ateitininkų. Gegužinės užkandžių stalas papildė vaišes savo patiekalais. "Gajos" valdyba suorganizavo ir neeilinę programą. Susirinkimą pravedė pirmininkas dr. D. Lapkus. Dr. *Linas Sidrys*, prieš porą savaitių grįžęs iš Lietuvos, pasidalino savo patirtais išpūdžiais. Į Lietuvą, kaip paprastai savo dažnose kelionėse, nuvežė vaistų ir med. instrumentų. Padarė kelioliką akių operacijų. Kaip žinoma, dr. Sidrys jau kelinti metai propaguoja steigti Lietuvoje katalikišką ligoninę Vilniuje. Ligoninei Sveikatos ministerija buvo numačiusi patalpas, vienoje dalyje Dominikonų vienuolyno buvusių pastatų. Susidarė nepramatyto teisinių ir ekonominių sunkumų. Be to, "Caritas" organizacija, kuri būtų turėjusi rūpintis ligoninės administravimu, mano, kad jai būtų sunku dabartinėse sąlygose Lietuvoje suorganizuoti gydytojų pritarimą ir sudaryti tinkamą kitą pagalbinį personalą. Dr. Sidrys mano, kad to projekto negalima mums atsisakyti, ir vėliau bus įmanoma projektą įgyvendinti. Pranešimas labai visus sudomino, buvo nemažai klausimų.

Prof. dr. *Juozas Meškauskas* skaitė paskaitą medicinos istorijos tema, kurioje suminėjo, kad jau nuo senovės laikų medicina turėjo ryšį su religijos mokslais. Nuo asirietų, Mezopotamijos karalių, Persų imperijos, graikų kultūros — Hipokrato laikų religijų įtakoje formavosi medicinos etika. Viduramžiai — pradžia medicinos mokyklų išsivystymo. Palaipsniui didėjo anatomicinis, fiziologinis ir terepeutinis supratimas. Vėlesniaisiais amžiais medicinai turėjo įtakos ideologinės pasaulėžiūros: 19-to amžiaus pabaigoje ir 20 a. pradžioje tarp medikų buvo populiarus agnosticizmas. Tada pasidarė sunku tikinčiam patekti į

medicinos mokyklas. Tai buvo ryškų Rusų imperijos laikais. Ne daug geriau buvo pirmajam dešimtmetyje ir Lietuvoje, Kauno universitete. Ateitininkai turėjo savo studentų sambūrių anksčiau, tačiau "Gaja" Kauno medicinos fakultete buvo įkurta 1926 m. Kuriant bet kokią studentų organizaciją, buvo reikalaujama, kad vienas iš fakulteto profesorių pasirašytų pareiškimą universiteto rektoriui. Susidarė problema, nes nebuvo nei vieno, kuris tai galėtų padaryti, nes nebuvo nei vieno ateitininko profesoriaus titulu medicinos fakultete. Pagaliau prof. Sideravičius, žmonos prikalbėtas, sutiko tai padaryti.

Po "Gajos" susirinkimo: D. Lapkus, V. Majauskas, V. Šaulys, J. Meškauskas ir L. Sidrys. Foto K. Ambrozaitis

"Gajos" korporacija buvo labai gaji — praėjus dešimtmečiui nuo įsikūrimo, turėjo apie 300 gydytojų ir studentų. "Gaja" atgijo ir augo savo nariais iševijoje. Žvelgiant į ateitį, "Gajos" darbams ir idealams įgyvendinti Lietuvoje dirva nepaprastai didelė. Iševijoje, ypač jauniems, čia mokslus baigusiems, darbo dirva plati ir svarbi. Mes iš čia daug galime padėti beatsikuriančiai "Gajai" Lietuvoje

V.Š.

GYDYTOJŲ KORPORACIJA „FRATERNITAS LITHUANICA — PATRIA“

Korp. „Fraternitas Lituanica-Patria“ Illinois padalinys, š. m. rugpjūčio mėn. 30 d. Jaunimo Centre turėjo susirinkimą. Dr. F. Kaunas, Korp. F. L. centro valdybos vice-pirmininkas, atidarydamas susirinkimą apgailestavo, kad pastaraisiais metais korporacijos veikla sumenkėjo. Jo manymu, vyresniajai kartai sulaukus brandaus amžiaus, veikla tapo mažiau darbinga. Vienok, reikia džiaugtis, kad Lietuvoje jau yra atkurta studentų medikų Korp. „Fraternitas Lituanica“.

Dr. Kaunas kvietė dr. V. Taurą bent trumpai nušviesti palikusią Lietuvoje fraternitiečių veiklą ir Korp. FL atkūrimo eigą.

Dr. V. Tauras priminė, kad po karo Lietuvoje fraternitiečių gydytojų mažai tepaliko, nes vieni pateko į kalėjimus, kiti į Gulago salyną, gi daugumas prieš antrą sovietų okupaciją pasitraukė Vokietijon, o iš ten emigravo į JAV, Kanadą, Australiją ir kitur. Sovietų okupacijos metu bet kokia organizacinė veikla buvo draudžiama. Net susirašinėjimas laiškais buvo nepageidaujamas, nes galėjo būti tardymų priežastimi su bausmių galimybėmis. Tik pastaraisiais metais — pagyvėjo susitikimai ir susirašinėjimas laiškais.

Man teko susirašinėti su dr. Faustu Matiuku, puoselėjant Korp. FL atkūrimo idėją. Kai dr. Matiukas svečiavosi Amerikoje pas dr. Stasę ir inž. Algirdą Didžiulius, jam buvo suruošti pabendraavimo pietūs, kur dalyvavo keliolika fraternitiečių ir patriečių. Ten besikalbant apie praeitus laikus, apie okupacijos ir tremtinių vargus, kilo mintis apie galimybę atkurti studentų medikų Korp. „Fraternitas Lituanica“. Svečiui grįžtant į Lietuvą, įduota parvežti dr. B. Matulionio parašytą korp. FL 50 metų veiklos paminėjimui sukaktuvinį leidinį ir kitą korp. tremties literatūrą. Dr. J. Kriaučiūnas, iš Rytinio pakraščio, susirašinėjo su dr. J. Gulbinu ir kitais korporantais Lietuvoje ir jiems siuntinūjo savo redaguotus leidinius. A+A dr. S. Budrys buvo gerokai anksčiau tą idėją išskėlęs laiškuose korporantams Lietuvoje. Be abejo, susirašinėjimas laiškais, siuntimas metraščių ir monografijų galėjo būti paskatinimu Lietuvoje atkurti Korp. Fraternitas Lituanica.

Po šio pranešimo dr. Kaunas supažindino susirinkusius su viešnia prof. med. dr. Elena Moncevičiūte-Eringiene, kuri yra Vilniaus Imunologijos laboratorijos vedėja, dirbanti onkologijos

Prof. Eringienė su fraternitiečiais. Nuotr. dr. Tauro

centre ir pakvietė ją bent trumpai papasakoti apie medicinos įstaigų veiklą Lietuvoje.

Prelegentė paminėjo, kad Lietuvos gydytojai rūpinasi pakelti žmonių sveikatingumą. Susiduriama su vaistų ir kitų medicininių priemonių trūkumais, kas labai neigiamai atsiliepia į ligonių gydymą. Prelegentė prisiminė, kad laisvės pašvaisčių pastebima ir sveikatos apsaugos srityje, kas žada pažangą medicinos reikalų tvarkyme. Po paskaitos prelegentė atsakė į paklausimus, kurie buvo tikrai įdomūs. Gaila, kad pašnekesys turėjo greitai baigtis, nes reikėjo skubėti prie laisvės kovų paminklo, kur Amerikos lietuvių gydytojų suvažiavimas buvo pradedamas padėjimu gėlių puokštės žuvusiems, kovoje už Lietuvos laisvę, pagerbti. Pirmininkaujantis padėkojo prelegentei už pranešimą ir už įdomų pasikalbėjimą aktualiais klausimais.

V. Tauras MD.

Fraternitiečiai su svečiu iš Lietuvos prof. J. Labanausku, iš k.: sėdi — A. Maciūnas, prof. Labanauskas su žmona, A. Garūnas; stovi — A. Paulius, M. Budrienė, V. Tauras, F. Kaunas ir A. Taurienė.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Dr. Birutė J. Babrauskaitė-Valterienė, odontologė, gyv. *Hereford*, Anglijoje, po ilgos ir sunkios ligos mirė 1991 m. spalio 28 d. Palaidota *Hereford*. Velionė gimė 1916 m. kovo 29 d. Maskvoje. Augo ir mokėsi Lietuvoje. Baigusi Rokiškio valstybinę gimnaziją 1933 m., studijavo odontologiją VD universitete Kaune. Studijas baigė ir 1937 m. gavo dantų gydytojos diplomą. Vertėsi privačia praktika. Susituokė su dr. Kazimieru Valteriu. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. Po karo ten gyveno anglų zonoje. Mokėsi dainavimo Baltijos universiteto dainavimo studijoje. 1948 m. su šeima išvyko į Angliją, kur ji ir toliau mokėsi dainavimo. 1964 m. buvo atvykusi į JAV ir Kanadą, kur keliuose miestuose dainavo lietuvių parengimuose ir radijo valandėlėse. Užaugino ir išmokslino dvi dukteris ir du sūnus. Priklausė ateitininkams, gydytojų korporacijai "Gaja" ir dalyvavo D. Britanijos Lietuvių sąjungos veikloje.

Birutė Babrauskaitė-Valterienė, DDS 1964 m.

Ksavera Frankaitė-Žilinskienė, DDS, 95 metų amžiaus, ilgokai sirgusi, mirė 1991 m. rugsėjo 23 dieną, *Humana* ligoninėje *Daytona Beach, FL*. Palaidota šalia savo vyro a.a. prof. dr. Jurgio Žilinsko, *Waterbury, CT*. Velionė gimė 1986 m. rugpjūčio mėnesį *Brooklyn, NY*. Prieš I-ąjį Pasaulinį karą grįžo į Rusiją. Minske ištekėjo už dr. Jurgio Žilinsko ir čia gimė

Medicina Nr. 2 (78) 1991

Ksavera Frankaitė-Žilinskienė, DDS

dukrelė Vita. 1918 m. Žilinskių šeima grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Šiauliuose, kur velionė lankė ir baigė mokytojų kursus. Kurį laiką mokytojavo Panevėžio progimnazijoje. Persikėlus šeimai į Kauną, studijavo ir baigė odontologiją Lietuvos universitete. Gavus diplomą, vertėsi dantų gydytojos privačia praktika Kaune. Buvo aktyvi įvairių moterų organizacijų veikloje. Buvo pirmoji Lietuvos skaučių seserijos vyriausia skautininkė. Prieš prasidedant antrajai sovietinei okupacijai pasitraukė į Vokietiją. 1944 m. su vyru atvyko į JAV ir apsigyveno dukters Vitos ir dr. Petro Vileišių namuose, *Waterbury, CT*. 1957 m., sulaukęs 72 metus amžiaus, mirė vyras prof. Jurgis Žilinskas. Velionė prieš 12 metų persikėlė gyventi į *Daytona Beach, FL*. Visą laiką tikėjosi sulaukti nepriklausomos Lietuvos ir sulaukė.

Jonas Jusionis MD, 91 m. amžiaus, po ilgos ligos mirė 1991 m. gruodžio 6 d. Santa Monica, CA. Velionis gimė 1900 m. vasario 16 d. Sklodonių km., Rodūnios vls., Lydos apskr., kur augo ir mokėsi. 1923 m. baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Keletą kartų buvo lenkų areštuotas ir kalintas. 1923 m. pabėgo į Lietuvą ir tais pačiais metais pradėjo studijuoti mediciną Lietuvos universitete, Kaune. Buvo vienas iš Studentų ateitininkų medicinos korporacijos "Gaja" steigėjų. Medicinos

studijas baigė 1929 m. ir 1931 m. gavo gydytojo diplomą. 1929-31 m. dirbo Šv. Luko ligoninėje Kaune jaunojo gydytojo pareigose. 1931-34 m. buvo Joniškėlio ligoninės vedėju. 1934-39 m. — valstybinio Higienos instituto vedėjas ir ligonių kasų gydytojas. 1939-44 m. Vilniaus apskrities gydytojas ir buvo laikinai Vilniaus Higienos instituto vedėju ir Šv. Juozapo ligoninės kuratoriaus pareigose. Tuo metu jis buvo ir Vilniaus universiteto poliklinikos ordinatorius ir miesto ligonių kasos gydytojas. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1946 m. atvyko į JAV. Dirbo gydytoju įvairiose ligoninėse. Nuo 1953 m. iki išėjimo į pensiją dirbo *Jefferson Barracks VA* ligoninėje prie *St. Louis, MO*. Buvo aktyvus ateitininkų medikų korporacijos "Gaja" ir daugelio kitų lietuviškų organizacijų narys ir lietuviškų darbų rėmėjas.

Jonas Jusionis, MD, 1980 m.

Povilas Vytėnas, MD, 71 m. amžiaus, gyveno *Metairie* miestelyje, vertėsi bendra medicinos praktika *New Orleans, LA*, mirė birželio 4 d. 1991 m. Priklausė *Mercy* ir *East Jefferson* ligoninių gydytojų vienetams. Dr. Vytėnas buvo baigęs *Tulane* universiteto medicinos mokyklą ir ten gavęs MD diplomą. Dr. Vytėnas skaitė "Medicinos" žurnalą, bet nebuvo aktyvus PLG sąjungos narys.

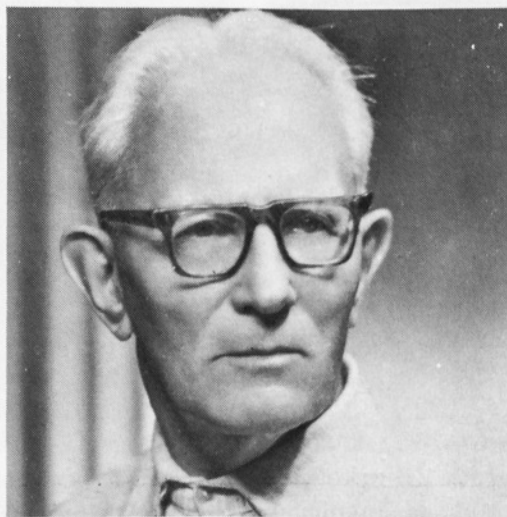
Antanas Savičius-Savičiūnas MD, gimęs 1908 Šaltėnuose, Lietuvoje. Mirė 1991 m. rugsėjo 11 d., *Akron, Ohio*. Studijavo mediciną ir baigė V.D. universitetą 1935 m. Vo-

kietijoje dirbo pabėgėlių stovyklų gydytoju amerikiečių zonoje. Prieš emigraciją buvo gydytoju Dornštate, netoli Ulmo. 1949 m. atvyko į JAV. 1955 m. išlaikęs medicinos praktikai verstis Ohio valstijos egzaminus, apsigyveno *Akron, OH*. Palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse Akronė.

Dr. Faustas Matiukas Gimė Maskvoje 1907 m. rugsėjo 7 d. Jo tėvas buvo teismo tarnautojas ir vargonininkas. Jis mirė Rusijos revoliucijos metu. Našlė p. Matiukienė, pasilikusi su 5 vaikais, pasibaigus pirmam pasauliniam karui, grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune. Faustui mokinantis teko uždarbiauti — kurį laiką mokino atsilikusius vaikus. Buvo sporto ir akrobatikos mėgėjas. Buvo geras organizatorius: suorganizavo ne vieną tautinių šokių grupę, su kuriomis gastroliuodavo miestuose ir kaimuose.

Baigęs "Aušros" berniukų gimnaziją, pradėjo medicinos studijas VD universiteto medicinos fakultete. Baigęs studijas ir gavęs gydytojo diplomą, medicinos praktikai persikėlė gyventi į Šiaulius. Ten sukūrė šeimą, turėjo 3 vaikus. Žmonai mirus, teko rūpintis ir vaikų auklėjimu ir išmokslinimu.

Pracitais metais jis buvo atvykęs į Čikagą pasitarti su išėivijos fraternitėčiais apie "Fraternitas Lituanica" atkūrimo galimybes studentams medikams Lietuvoje. Grįžęs į namus, aplankė Kaune ir Vilniuje dar gyvenančius fraternitėčius, pradėjo organizuoti atkūrimą. Ne-

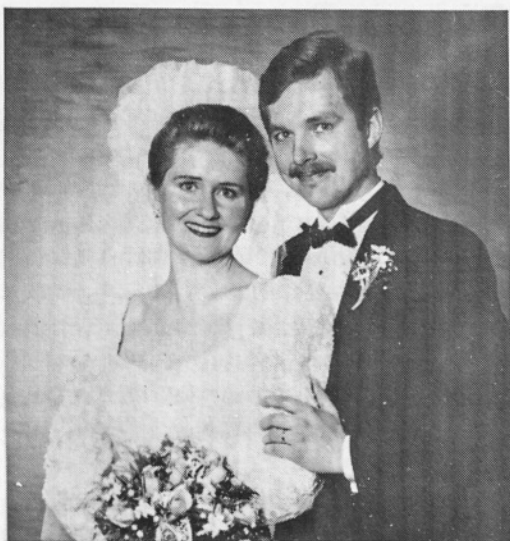
Faustas Matiukas, MD, 1982 m.

KRONIKA

■ **Domas Lapkus, MD**, vedė Rasą Statkevičiūtę. Vestuvės įvyko 1991 m. balandžio 20 dieną. Domas yra vidaus ligų ir pulmonologijos specialistas ir dirba tose srityse Čikagos priemiesčiuose. Rasa, gimė ir augo Lietuvoje, prieš porą metų atvykusi į JAV. Jiedu nuolatiniam apsigyvenimui žada įsikurti Čikagos vakarų priemiestyje.

Domas aktyvus ateitininkas. Jau kelinti metai sumaniai vadovauja gydytojų "Gajos" korporacijai.

Dr. Domas ir Rasa (Statkevičiūtė) Lapkai

■ **Dr. Ona Baliūnienė** su vyru Adolfu gyvena Floridoje, vasaras praleis Čikagos priemiestyje, Willowbrook, IL.

■ **Danutė Saliklytė, DDS**, turėjusi odontologijos praktiką Skokie miestelyje, persikėlė į Westchester, IL.

■ **Dr. Marija G. Krasauskaitė** susituokė su dr. Jerome S. Noll š.m. gegužės mėnesį 18 d. Nativity BVM bažnyčioje, Čikagoje. Jau navedžiai apsigyveno Naples, FL.

■ **D-rai Linas ir Dalia Sadauskai**, gyvenantys Wheaton, IL., susilaukė pirmagimio sūnelio, Viktoro Jono.

■ **Dr. Linas Sidrys**, oftalmologas, gyv. Čikagos priemiestyje, birželio mėnesį praleido

Lietuvoje. Ten padarė keletą operacijų ir aktyviai dalyvavo "Caritas" suvažiavime.

■ **Dr. Zigmąs Brinkis**, gyv. Los Angeles, CA, keletą savaitių praleido Lietuvoje. Tik gižęs dalyvavo Fronto bičiulių studijų savaitėje "Dainavos" stovykloje rugpjūčio mėnesį. Dr. Brinkis jau daugelį metų vadovauja Kalifornijos Lietuvių gydytojų draugijai. Rugsėjo mėnesį buvo atvykęs į PLG sąjungos suvažiavimą.

ALGS 18-tame suvažiavime 1991 m. rugpj. 30 d. Lemonte, iš k. d-rai A. Lenkauskas, Z. Brinkis, M. Lenkauskienė, J. Plikaitis, Kons. V. Kleiza, K. Ambrozaitis, A. Razma.

■ **Dr. Antanas Razma**, buvęs Amerikos lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas, persikėlė gyventi į Burr Ridge, IL 60521.

■ **Čikagos lietuvių farmacininkų grupė** — Birutė Apke, Angelė Dirkienė, Irena Juškienė, Joseph Kalvaitis ir Aldona Kirklienė š. m. birželio mėnesį buvo nuvykusios į Lietuvą. Grupei vadovavo Northwestern University Boston College of Pharmacy profesorius dr. M. Montagne.

■ **Dr. Jonas Valaitis**, gyv. Western Springs, IL, Lietuvos Socialdemokratų partijos atstovas Amerikai, su kitomis LSDP atstovais birželio 11-12 dienomis dalyvavo Socialistų Internacinalo tarybos konferencijoje Instanbule, Turkijoje.

Dr. Jovita M. Kerelytė ir Raimundas Giliai

■ **Dr. Jovita M. Kerelytė**, odontologė, susituokė su Raimundu Bilium gegužės 18 d. Čikagoje.

■ **Penki Lietuvos gydytojai** — dr. Jurgis Brėdikis, medicinos mokslų kandidatė, prof. dr. Aldona Lukoševičiūtė, dr. Dalia Giedriemienė ir prof. dr. Petras Stirbys buvo atvykę į JAV ir dalyvavo IX-jame pasauliniame širdies elektrostimuliacijos ir elektrofiziologijos suvažiavime. Čia dalyvavo daugiau kaip 4000 kardiologų ir kardiachirurgų. Beveik visi mūsiškiai padarė mokslinius pranešimus apie širdies ritmo sutrikimus ir galimybes juos koreguoti. Anot dr. Stirbio — “čia užsienyje kardiostimuliatorius pritaikomas pacientui, Lietuvoje reikia pacientą taikyti prie aparato”.

■ **Prof. dr. William Waring**, reabilitacinės medicinos specialistas Michigan universiteto profesorius, suorganizavo vienuolikos asmenų grupę išvykai į Lietuvą. Šioje grupėje buvo keli medicinos gydytojai ir įvairių sričių žinovai ir trys invalidai. Grupėje šeši atsovai buvo iš Mičigano, trys iš Minesotos ir du iš Ohio. Jų tarpe buvo keturios lietuvės: Jūratė Pečiūrienė, dr. Kristina Nakienė, Regina Garliauskaitė-Goebel ir pranciskonė seselė Aušra Garas. Grupė domėjosi karitatyvinio darbo sąlygomis. Keliautojų tikslas — susitikti su Lietuvos gydytojais, pasidalinti žiniomis ir patirti, kaip būtų galima padėti invalidams ir fiziniai neišsivysčiusiems žmonėms. Jiems besisvečiuojant Lietuvoje, vyko perversmas Maskvoje, ir

jie visi kartu su vietiniais lietuviais pergyveno įtampos nuotaiką. Atlikę savo misiją, sugrįžo rugpjūčio mėnesio pabaigoje.

■ **Apie farmaciją Lietuvoje** tilpo straipsnis Amerikos ligoninių vaistinininkų žurnale 1991 m. gegužės mėnesio numeryje. Straipsnio paruošime bendradarbiavo Michael Montagne, PhD, Bostono Northeastern universiteto farmacijos mokyklos profesorius, Eduardas Tarasevičius, Kauno Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanas, Robertas Kulonis, farmacininkas, Bostono Baltic-American Chamber of Commerce pirmininkas ir Berry Bleidt, PhD, New Orleans Xavier universiteto farmacijos mokyklos profesorius.

■ **Eduardas Tarasevičius**, Kauno medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanas atvyko į JAV dalyvauti pasauliniame Farmacijos kongrese rugsėjo mėnesį, Washington'e, DC. Buvo atvykęs į Čikagą. Rugpjūčio 16 d., Seklyčioje, Čikagos farmacininkai suruošė susipažinimo vakaronę, kur jis čikagiečiams pasakojo apie farmacijos mokslus ir vaistų problemas Lietuvoje.

■ **Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė**, New York'o Lietuvių gydytojų draugijos pirmininkė ir tos draugijos nauja, bet aktyvi narė **dr. Melanija Kazlas** dalyvavo ALG sąjungos suvažiavime.

■ **Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos XVIII suvažiavimas** įvyko rugpjūčio 29 - rugsėjo 1 dienomis. Suvažiavimas prasidėjo penktadienį rugpjūčio 29 d. Jaunimo centre,

18 ALGS suvažiavime iš k. L. Sidrys, A. Liubšys, M. Krištopaitis, G. Balukas. Toliau dešinėj, dr. Tumasonis ir Rastlavičius.

Čikagoje. Šeštadienį, rugpjūčio 30 d. ir sekmadienį, rugsėjo 1 d. suvažiavimas vyko Lietuvių centre, Lemonte, IL.

■ **Dr. Milda Budrienė** paruošė Amerikos Lietuvių Gydytojų Vardyną, kuri ji redagavo ir išleidimą finansavo. Vardynas apima lietuvių gydytojus praktikavusius JAV 1884–1984 m. laikotarpyje. Knygą išleido Lituaniistikos tyrimų ir studijų centras Čikagoje, padedant PLG sąjungai.

■ **Lietuvių gydytojų Korp! Fraternitas Lituanica-Patria** turėjo metinį susirinkimą rugpjūčio 30 d. Jaunimo centre, Čikagoje.

■ **Ateitininkų medikų Korp! Gaja susirinkimas** įvyko rugsėjo 1 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Susirinkimą pravedė korporacijos pirmininkas **dr. Domas Lapkus**. **Dr. Linas Sidrys**, prieš porą savaitių grįžęs iš Lietuvos, pranešė apie katalikiškos ligoninės steigimo problemas Lietuvoje. **Dr. Juozas Meškauskas**, vienas iš "Gajos" korporacijos kūrėjų, skaitė paskaitą apie ideologinių studentų organizacijų kūrimosi istoriją, "Gajos" ideologinę misiją ir ateities viziją, nusikračius ateistinės, prievartinės sistemos.

■ **Dr. Kazys Bobelis**, VLIKo pirmininkas ir dar keturi asmenys sudarė lietuvių delegaciją, kuri dalyvavo Helsinkio Žmogaus teisių konferencijoje rugsėjo mėnesį Maskvoje.

■ **Dr. Vilija R. Kerelytė**, chiropraktikė, gyv. Čikagos priemiestyje, rugsėjo mėnesį buvo Lietuvoje. Vilniuje susitiko su dr. Vytautu Zumeriu, reabilitacijos centro direktoriumi.

■ **Prof. dr. Juozo Meškausko**, gyv. Čikagoje, 85 metų amžiaus sukakčiai paminėti, rugsėjo 28 d. Ateitininkų namuose, Lemonte, IL buvo suruošta vakariene. Jubilato garbingai nueito gyvenimo kelio ir jo darbų paminėjimas išreikštas menine programa, linkėjimais ir kalbomis.

■ Argentinos lietuvių laikraštis rašo, kad Lietuvių centre **dr. Liliana Macevičiūtė Balciantian** visuomenei skaitė paskaitą apie hormonus, supažindino su jų veikimu, gydant kai kurias ligas.

■ **Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyrius** gegužės 3 dieną Jaunimo centro kavinėje suruošė vakaronę su gydytojais. Prelegentais buvo pakviesti gydytojai filisteriai: **dr. Rimvydas Dainauskas**, Rush St Luke's ligo-

ninės patologas, **dr. Vilija Kerelytė** — chiropraktikė, **dr. Dalia Petreikytė** — odontologė ir **dr. Žibutė Zaparackaitė Knepper** — pediatrikos oftalmologė. Dr. Petreikytė kalbėjo apie dantų įsodinimus (Implants). Dr. Dainauskas paskaitą pradėjo komentarais apie patologijos mokslą, bet daugiausia klausimų susilaukė apie pomirtinius skrodimus (autopsijas) ir AIDS ligą. Dr. Kerelytė aiškino apie raumenų ir sąnarių manipuliaciją chiropraktikoje. Dr. Zaparackaitė paaiškino anatominius ir fiziologinius skirtumus vaikų ir suaugusių akyse.

■ **Alina Plechavičiūtė, MD**, ir sūnus **dr. Tomas Veigeliai** iš Freudstadt (Schwarzwald) Vokietijoje visų lietuvių vardu išspausdino viso puslapio apmokamą padėką Islandijai už Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. Padėka buvo išspausdinta didžiausio Islandijos laikraščio "Morgunbladid" sekmadieninėje laidoje.

■ **Prof. dr. Kostas Labanauskas** su žmona š. m. rugpjūčio mėnesio pabaigoje buvo atvykę iš Lietuvos į Kanadą aplankyti gimines ir dalyvauti Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavime. Tačiau dėl pavėluotos vizos atvyko į JAV po suvažiavimo. Toli mas svečias aplankė d-rus Taurus. Dr. Kostas L. norėjo pasimatyti su mokslo draugais ir fraterneliais. Pasimatymui buvo pakviesti d-rai: A. ir G. Maciūnai, A. ir O. Garūnai, E. Repšienė, A. Paulius — korp. F.L. centro valdybos pirmininkas, F. Kaunas (korp. vice-pirm.), Milda Budrienė. Pasirodė, kad d-rai Garūnas, Taurienė ir Repšienė buvo to paties kurso kolegos. Gaila, kad dr. Kostas L. dar nėra pensininkas ir turėjo veikia grįžti Lietuvon, prie darbo.

■ **Dr. Kazys Ambrozaitis**, rentgenologas, gyv. Chesterton, IN, rugpjūčio mėnesį dvi savaites praleido Lietuvoje. Savo įspūdžiais apie padėtį Lietuvoje, papasakojo susirinkime spalio 9 d. Ateitininkų namuose, Lemonte, IL. Susirinkimo programai vadovavo "Į Laisvę" žurnalo redaktorius Juozas Baužys.

■ **Dr. Petras Vytenis Kisielius**, urologas, gyv. Berwyn, IL rugsėjo mėnesį lankė Lietuvą. Kolegoms Lietuvoje nuvežė keletą rezektoskopų, kurių Lietuvos ligoninėse labai trūksta. Susitiko su kolegomis urologais. Kalbėjosi su Vilniaus miesto Sveikatos skyriaus vedėjo pavaduotoja G. Diržinauskiene. Aplankė "Lie-

tuvos Aido" redakciją, kur jo pasikalbėjimą užrašė Zonė Šiulienė, kuris buvo atspausdintas spalio 2 d. tame dienraštyje (Nr. 198).

■ Dr. Rimvydo Sidrio, gyv. Streator, IL, jauniausioji duktė Rūta R. Sidrytė susituokė su Tadu A. Kulbiu iš Brokton MA, š. m. rugsėjo 21 d. Šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, IN. Vestuvės buvo Gintaro vasarvietėje, Union Pier, MI.

Rūta Sidrytė-Kulbienė su tėveliu dr. Rimvydu Sidriu.

■ **Chicagos West side Veteranų ligoninėje** lietuvės, ligoninės laboratorijų technologės, su dr. V. Musonio talka surengė Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą rugsėjo 19 dieną ligoninės patalpose. Dalyvavo ne tik dirbantieji laboratorijose, bet ir gydytojai patologai ir kitas ligoninės personalas.

■ **Chicagos ir apylinkių lietuviai farmacininkai** susiorganizavo į JAV lietuvių vaistinininkų sąjungą — Lithuanian American Pharmacists Association (LAPA's). Steigiamasis susirinkimas įvyko 1991 m. rugpjūčio 13 d. Dalyvavo apie 40 farmacininkų. Lietuvių vaistinininkų sąjungos steigėjai: Ed Friedman, Birutė Apkė, Juozas Kalvaitis, Teresė A. Kirklys ir Angelė Dirkienė. Steigiamajame susirinkime dalyvavo ir svečias iš Lietuvos, Eduardas Tarasevičius, Kauno Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto dekanas. Paprašytas, E. Tarasevičius kalbėjo apie farmacijos mokslus, vaistų gaminimą ir vaistinininkų padėtį Lietuvoje. Lietuvių farmacininkų sąjungai dabar vadovauja Irena Juškienė.

■ **Amerikos Lietuvių vaistinininkų sąjungos (LAPA's)** susirinkimas įvyko š. m. spalio 9 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, Čikagoje. Buvo paskaita apie biotechnologiją ir neseniai biotechnologiškai gaminamus vaistus. Susirinkime buvo priimti sąjungos įstatai (konstitucija).

■ **Dr. A. B. Glevėckas**, oftalmologas, gyv. Čikagoje, skaitė paskaitą apie akių ligas spalio 9 d. Vyresniųjų lietuvių centre, Seklyčios patalpose, Čikagoje.

■ **Dr. Kazys Bobelis**, gyv. Floridoje, VLIK'o valdybos pirmininkas dalyvavo ir kalbėjo 48-me VLIK'o seime, kuris įvyko 1991 m. lapkričio 1-3 dienomis Čikagoje.

■ **Dr. Linas Sidrys**, gyv. Palos Heights IL, koreferavo karitatyvinę veiklą Lietuvoje, o **dr. Kazys Ambrozaitis**, gyv. Chesterton, IN, koreferavo naują išsivijios rolę Ateities savaitgalio seminare, įvykusio 1991 m. lapkričio 15-17 dienomis Jaunimo centre Čikagoje ir Ateitininkų namuose, Lemonte, IL.

■ **Dr. Petras Kisieličius**, gyv. Cicero, IL yra IX išsivijios Lietuvių Tautinių šokių šventės organizacinio komiteto pirmininkas. **Dr. Antanas Razma**, gyv. Burr Ridge, IL, yra Tautinių šokių šventės lėšų telkimo komisijos pirmininkas. Tautinių šokių šventė įvyks 1992 m. vasarą Čikagoje priemiestyje.

■ **Alina Plechavičiūtė-Veigel, DDS**, gyv. Freudenstade, Vokietijoje, šiuo metu ruošiasi savo lėšomis įkurti odontologinę kliniką savo gimtinėje — Tytuvėnuose. Žada turėti keletą kabinetų su moderniais įrengimais. Valdžios parinkti lietuviai dantų gydytojai bus apmokomi Vokietijoje ir grįžę dirbs Tytuvėnuose. Klinikos kūrime talkininkauja sūnus **dr. Tomas**, kuris taip pat yra dantų gydytojas.

Šių metų pradžioje, po sausio 13 žiauriųjų įvykių Vilniuje, dr. Alina buvo pasikvietusi iš Lietuvos keletą nukentėjusių tautiečių, kuriems gydė veido ir galvos žaizdas.

Alina yra pulkininko Aleksandro, ne generolo Povilo, kaip kartais klaidingai yra rašoma, duktė.

■ Šiais metais **dr. Rūta Skrinškaitė**, dr. Juozo ir Birutės Skrinškų dukra, susituokė su Amerikos laivyno jūrininku **Dale Thomason** ir persikėlė gyventi iš Clevelando į Virginia Beach, VA. Dr. Rūta planuoja tenai dirbti akių ligų specialybėje — oftalmologijoje.

Aistės Degesytės krikštynose; iš k. I. Stankaitienė, dr. J. Stankaitis ir dr. V. Maurutis.

■ **D-rai Dainius ir Roma Degesiai** džiaugiasi susilaukę trečios dukros — Aistės. Aistė gimė 1991 m. kovo mėnesį. Birželio pabaigoje tėveliai suruošė gražias, saulėtas krikštynas savo kieme.

■ 1991 m. gruodžio 12 d. Balzeko Liet. Kultūros muziejaus patalpose dr. P.V. Kisieliaus iniciatyva vyko ALGS atstovų ir Lietuvos Sveikatos Ministerijos atstovo dr. Alberto Valavičiaus pasikalbėjimas. Pokalbyje buvo iškelta daug svarbių rūpesčių: medicinos ligoninių personalo (gydytojų ir gail. seserų darbe) profesiniai santykiai, ligoninių, gail. seserų ir gydytojų ekonominė bazė. Gailėstingų seserų ir gydytojų paruošimas, įdarbinimas, kategorijos, kvalifikacijos kėlimas, specialistų paruošimas, santykiai su Europos valstybių bendrija. Sveikatos apsaugos ministerijos struktūra, planavimas ateičiai, valstybinė kontrolė vaistinėms, privatizavimo iniciatyva medicinos praktikoje ir t.t. Dr. Valavičiui sudarytos galimybės aplankyti kai kurias ligonines, susipažinti su JAV ligoninių akreditacijos sistema, su intensyvaus slaugymo sistema ligoninėse.

■ **Amerikos Odontologų pagalba Lietuvai.** Lietuvoje daug trūkumų visose sveikatos apsaugos srityse. Lietuvos stomatologams nekitaip — stinga medžiagų, instrumentų ir pažangios patirties. Amerikos lietuviai odontologai, dr. L. Ragui instiguojant, susirinko š. m. lapkričio 17 d. **Lietuvių Centre**, Lemonte, pa-

sitarti, kaip Lietuvai toje srityje konkrečiai padėti. Tuo klausimu besidominčių atvyko daugiau 30 asmenų, jų tarpe 13 odontologų.

Susirinkimą atidarė Edmundas Lipskis, DDS, ir priminė to susiejimo tikslą. Vėliau kalbėjo dr. Ragas. Pasidžiaugė atvykusiais svečiais, kurių buvo net iš Indijanos. Jis išdėstė, kaip jo manymu būtų galima Lietuvai padėti ir paprašė susirinkusiųjų pareikšti savo projektus. Sumanymų, kaip talkininkauti Lietuvos stomatologams buvo ir daugiau. Dr. Lynn Lipskis pasiūlė susiburti į *American Dental Assistance to Lithuania* (ADAL) draugiją. Buvo sudarytas darbo komitetas:

Leonidas Ragas, DDS — pirmininkas,
Raimundas Lipskis, DDS — vicepirmininkas,
Pranas Jurkus — išdininkas,
Juozas Končius — sekretorius,
Rimas Domanskis — teisinis patarėjas ir
Nijolė Remeikienė, DDS, Vincas Bazys,
Gordon Kloekow, DDS, ir Romas Povilaitis, DDS — nariai.

Buvo nutarta pirma iširti dantų sveikatingumo padėtį Lietuvoje ir, prieš pasiūlant talką Lietuvos stomatologams, asmeniškai pasikalbėti ir kartu su jais sudaryti darbo planą. Nutarta, kad keli to sambūrio atstovai netrukus važiuotų į Lietuvą tuos dalykus išsiaiškinti.

Būdinga, kad tam projektui pritaria ir pažadėjo materialinę pagalbą Loyolos Dental School vadovybė. Nuoširdų susidomėjimą parodė ir pora Indijanos valstijos amerikiečių

OLGD gegužinė 1991 m. vasarą. Iš k. (sėdi) N. Juškėnienė, L. Apanienė, D. Mataitė (nauja narė), G. Matienė, (toliau) I. Stankaitienė, V. Gruzdis ir J. Skrinska.

odontologų (Dr. Gordon Klockow). Dr. Ananas Lipskis, norėdamas, kad tie projektai pasisektų, darbo komitetui išrašė 500 dol. čekį.

■ **Dr. Rolandas Tauginas**, lietuvių kilmės argentinietis yra išrinktas Čako provincijos gubernatoriumi. Jis yra chirurgas, 61 metų amžiaus, gimęs Argentinoje, vedęs argentinietę. Augina du sūnus ir dvi dukras. Jo tėvas Juozas Tauginas, gimęs 1892 m. Kaune, atvyko į Argentiną 1925 m., vedė argentinietę. Naujam gubernatoriui Aleksandro A. Mičiudo vadovaujamas informacijos biuras įteikė literatūros apie Lietuvą ispanų kalba. Čado provincija yra maždaug 1000 kilometrų nuo Argentinos sostinės, turi 800 000 gyventojų. Plotas apie 100 000 km². Lietuvių ten negyvena.

■ **D-rai Irena Danytė ir Andrew Garfinkle** susilaukė dukrelės ir davė jai vardą — Nathalie.

Iš k. dr. Giedrė Matienė ir dr. Daina K. Mataitė — tos pat mokyklos absolventės: mama — 1964, dukra — 1991 m. Uniforma išlikus ta pati.

Dr. Alėnas ir Rasa Pavilaniai

■ **Rasa ir Alėnas Pavilaniai**. Šią vasarą, birželio 15 d. Cobourg'o, Ontario, Šv. Mykolo bažnyčioje įvyko Rasos Vaidilaitės ir dr. Alėno Pavilaniaus jungtuvės, kurių liudininkais buvo gausus skaičius svečių iš Kanados, JAV, Ispanijos, Prancūzijos ir Lietuvos. Jungtuvės palaimino kun. Augustinas Simanavičius, Priskėlimo parapijos klebonas iš Toronto. Lietuviškos ir lotyniškos giesmės, išpildytos solisčių Danguolės Radke ir Danutės Kušlikytės sukėlė iškilų, romantišką nuotaiką. Vestuvinis pokylis vyko kaimelyje, specialiai įrengtoje palapinėje prie istorinio pastato. Jaunųjų tėvai Danutė ir Bronius Vaidilos iš Toronto ir d-rai Irena ir Vytautas Pavilaniai iš Montrealio pasitiko jaunosius su lietuviškų papročių apeigomis ir dovanomis. Astrologų aiškinimu, net trijų planetų išsirikiavimas išpranašavo darnų ir laimingą šeimyninį gyvenimą.

S K E L B I M A S

Lietuvos Gydytojų sąjunga 1992 m. gegužės mėn. 7 — 9 dienomis ruošia Klaipėdoje VIII — tą Lietuvos gydytojų suvažiavimą. Kviečia už Lietuvos ribų gyvenančius gydytojus registruotis suvažiavimui. Senai buvusiems ar visai nebuvusiems Lietuvoje, labai gera proga aplankyti smarkiai augantį Lietuvos "Hanzas" miestą. Jei norėtumet ką nors Lietuvos gydytojams pasakyti, galite registruotis programai. Dalyvaudami susipažinsite su Lietuvos medicinos problemomis. Turėsite progos aplankyti kitus Lietuvos miestus ir vietas. Nutarę vykti į suvažiavimą, registruokitės pas organizacinio komiteto pirmininką dr. Romualdą Jurgutį adresu: Klaipėdos miesto ligoninė, Liepojos 15, 232600 Klaipėda Lietuva/Lithuania. Tef. Klaipėda 5 42 47 Norintys dalyvauti programoje privalo registruotis dabar!

"Medicinos" redakcija

SVARBUS SKELBIMAS

MEDICINOS redakcija pasiryžusi po dviejų mėnesių išleisti
išėivijos gydytojų adresų knygos naują, pataisytą laidą.

10 metų laikotarpyje beveik 70% adresų yra pasikeitę! Daug jaunesniųjų
gydytojų visiškai nėra sąrašuose, nes jų adresų neturime. Negaunančius
MEDICINOS žurnalo ar pakeitusius adresus, redakcija prašo atsiųsti iki

KOVO 15, 1991 m.

Taip pat, žinantys jaunos medikus, kurie negauna žurnalo — prisiųskite jų
adresus MEDICINOS redakcijai. Prašome draugijų valdybas mums padėti
ir prisiųsti draugijai priklausančių narių tikslus adresus!

Redakcija

1992 METŲ LAMA SEMINARAS įvyks

AUSTRIJOJE,
**St. ANTON SLIDINĖJIMO
REZORTE**
VASARIO 22 iki 29 d.

*smulkesnes informacijas
gausite iš
Birutės Zalatorienės*

St. Anton yra
45 min. kelio nuo Zuericho, Šveicarijoje
ir apie valandą kelio nuo Muencheno

*Travel Advisers, Inc.,
1515 North Harlem Ave,
Suite 110
Oak Park, IL. 60302.*

Tel. 708/524-2244

MEDICINA
3038 W. 59th St.
Chicago, IL 60629

Address correction requested

